

OBČINA HRASTNIK

Pot Vitka Pavliča 5

1430 Hrastnik

OBČINSKI NAČRT
ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI S KLOROM V TKI
HRASTNIK

Verzija: 2.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdelal	Občina Hrastnik. Aleš Venko	November 2022	Aleš Venko
Odobril	Poveljnik Civilne zaščite Občine Hrastnik Tomaž Sihur	12.04.2023	Tomaž Sihur
Sprejel	Župan Občine Hrastnik Marko Funkl	12.04.2023	Marko Funkl
Skrbnik	Občina Hrastnik Aleš Venko		Aleš Venko

Številka: 842-0002/2022

Datum: 30.03.2023

Vsebina

1. NESREČA S KLOROM V TKI HRASTNIK	4
1.1. Uvod	4
1.2. Vrste in vzroki nesreč s klorom v občini Hrastnik	4
1.3. Značilnosti klora	4
1.3.1 Fizikalne in kemijske lastnosti	5
1.3.2 Dokazovanje	5
1.4 Opis podjetja TKI Hrastnik	6
1.4.1 TKI Hrastnik	6
1.4.2 Profitni center kloralkalne elektrolize	7
1.5. Verjetnost nastanka verižne nesreče	8
1.6. Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka nesreče s klorom	8
1.6.1 Uhajanje klora	8
1.6.2 Vrste, oblika in stopnje ogroženosti ter verjetne posledice	9
1.6.3 Število neposredno ogroženih	10
1.6.4 Gibanje klornega oblaka	10
1.7. Sklepne ugotovitve	11
2. OBSEG NAČRTOVANJA	13
2.1. Temeljne ravni načrtovanja	13
2.2. Načela zaščite, reševanja in pomoči	13
3. ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	15
3.1. Temeljne podmene	15
3.2. Zamisel izvedbe ZiR ob nesreči s klorom	15
3.3. Uporaba načrta	18
3.3.1. Stopnje ukrepanja	18
4. SILE IN SREDSTVA ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ TER VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	23
4.1. Organi in organizacije, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti	23
4.1.1. Občinski organi:	23
4.1.2. Državni organi/službe – v pristojnostih po državnih normah:	23
4.1.3. Javne službe ZRP v občini Hrastnik:	23
4.1.4. Občinske sile za ZRP:	24
4.1.5. Komisija za ocenjevanje škode	25
4.2. Materialno – tehnična sredstva za izvajanje načrta	25
4.3. Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta	25
5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	27

5.1. Obveščanje pristojnih organov in služb Občine Hrastnik	28
5.1.1. Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju	29
5.1.2. Obveščanje splošne javnosti	31
5.2. Alarmiranje prebivalcev na ogroženem območju	32
6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ	34
6.1. Aktiviranje organov vodenja in njihovih strokovnih služb	34
6.2. Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč na občinski ravni	34
6.3. Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih	37
7. UPRAVLJANJE IN VODENJE	38
7.1. Organi in njihove naloge	38
7.1.1. Organi Občine Hrastnik	38
7.1.2. Občinska uprava (OU)	38
7.1.3. Organi vodenja	39
7.1.4. Druga podjetja, zavodi, organizacije javnega značaja	40
7.1.5. Službe in enote Civilne zaščite	44
7.2. Operativno vodenje	45
7.3. Organizacija zvez	46
7.3.1. Sistem zvez ZARE	47
7.3.2. Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZARE	48
7.3.3. Podsystem osebnega klica	49
8. ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI (ZRP)	50
8.1. Zaščitni ukrepi	50
8.1.1. Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	50
8.1.2. Zaklanjanje	52
8.1.3. Odreditev zaklanjanja	53
8.1.4. Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	53
8.1.5. Radiološka, kemijska in biološka zaščita	55
8.2. Naloge zaščite, reševanja in pomoči	57
8.2.1. Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	57
8.2.2. Prva veterinarska pomoč	60
9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	63
10. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	64
10.1. Pomen pojmov	64
10.2. Razlaga okrajšav	64
11. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	66
11.1. Skupne priloge	66

11.2. Posebne priloge	66
11.3. Skupni dodatki	67

1. NESREČA S KLOROM V TKI HRASTNIK

1.1. Uvod

Načrt zaščite in reševanja ob nesreči s klorom na območju občine Hrastnik temelji na določilih Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/06 UPB, 97/10 in 21/18 ZNOrg), Doktrini zaščite, reševanja in pomoči (Vlada RS, št. 912-07/2002-1 z dne 30. 05. 2002), Resolucije o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih od 2016 do 2022 (Uradni list RS, št. 75/16) ter na Oceni ogroženosti Občine Hrastnik zaradi nesreče s klorom v TKI Hrastnik, št. 842-1/2006 z dne 12.01.2006. Izdelan je v skladu z določili Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19).

Ob morebitni nesreči s klorom v TKI Hrastnik je ključna hitra intervencija, da se zaščiti prebivalce občine in vse ostale, ki se naključno nahajajo na območju občine Hrastnik.. Posebno v zimskem obdobju bi zaradi pojava megle in temperaturnih obratov, izpust klora v plinastem agregatnem stanju ogrožal večje območje občine. Ogroženost obstaja tudi zaradi prevoza klora po cesti in železnici.

Prav zato v Sloveniji na številnih področjih že leta potekajo intenzivni procesi s katerimi se vzpostavlja učinkovit sistem za obvladovanje kompleksne problematike kemikalij in kontaminacije okolja. Zakon o kemikalijah uvaja nov način nadzora proizvodnje, uporabe in prometa s kemikalijami (Ur. list RS, št. 110/03 – uradno prečiščeno besedilo, 47/04 – ZdZPZ, 61/06 – ZBioP, 16/08, 9/11 in 83/12 – ZFfS-1), ki temelji na zakonodaji Evropske skupnosti (SEVESO in IPPC direktivi). S tem povzema definicije, kriterije in osnovne koncepte nadzora kemikalij in s tem potencialnega ogrožanja in onesnaženja z njimi. Hkrati pa opredeljuje pogoje za proizvodnjo in promet s kemikalijami, predvsem pa na novo razporeja odgovornost za varnost pred kemikalijami, kar naj bi prispevalo k večji stopnji obvladovanja virov ogrožanja, nesreč z nevarnimi snovmi, kot posledice proizvodnje, uporabe in prometa s kemikalijami.

1.2. Vrste in vzroki nesreč s klorom v občini Hrastnik

Do nesreč s klorom lahko pride v objektih podjetja, komunalnih podjetjih, bazenih in na infrastrukturnih komunikacijah (pri transportu). Lahko so posledica nenamerne, namernega ali malomarnega dejanja, opustitve ukrepov varstva pri delu ter terorističnega in vojaškega delovanja.

1.3 Značilnosti klora

Klor je strupen plin, rumeno-zelene barve 2,5 x težji od zraka. V TKI je skladiščen v posebni zgradbi v železnih rezervoarjih. **Na zalogi je lahko maksimalno 40 t (običajna zaloga je do 5 t) tekočega klora.** Skladišče klora se nahaja na območju PC KE. Skladišče klora se nahaja med nekdanjo halo proizvodnje klora – elektrolizo in med polnilnico tekočega klora ob industrijskem tiru. Klor pri vdihavanju manjših koncentracij (količin) povzroča kašelj, solzenje oči. Pri večjih koncentracijah pa nastopi glavobol, bruhanje, vrtoglavica in poškoduje dihalne organe. Pri večjih koncentracijah lahko povzroči smrt. V slučaju zastrupitve s klorom je potrebno ponesrečenca prenesti na sveži zrak in mu nuditi umetno dihanje.

D-23	Lastnosti klora
------	-----------------

1.3.1 Fizikalne in kemijske lastnosti

Klor je strupen in ne gori. Pri normalnih pogojih je rumeno zelen, obstojen, dražljiv plin. Prag vonja je med $0.02 - 1.0 \text{ ml / m}^3$ (ppm).

Klor je reaktiven, že pri normalnih temperaturah reagira z vrsto snovi, mnogimi organskimi in anorganskimi spojinami, običajno zelo burno s precejšnjim sproščanjem toplote.

Pomembno vlogo ima prisotnost vlage. Tako suh klor pri normalni temperaturi ne reagira z železom ali bakrom, klor s sledovi vlage pa ju močno korodira.

Suh klor lahko pri normalnem pritisku in temperaturah nad 140°C z železom v obliki ogljikovega jekla tvori železov klorid. S sproščanjem reakcijske toplote se reakcija pospeši do burne reakcije s plamenom.

Mešanice klora z drugimi plini so lahko eksplozivne (npr. klorni pokalni plin z vodikom), eksplozivni so lahko nekateri reakcijski produkti (npr. dušikov tetraklorid, ki nastane pri reakciji z amoniakom). Eksplozivne so lahko tudi mešanice klora (tekočega ali plinskega) z določenimi ogljikovodiki – alkoholi, estri, olji, topili, silikonskimi olji, silikonskimi kavčuk masami. Zelo burno, ob sproščanju velikih količin toplote, klor reagira z alkalnimi raztopinami (Na-hidroksid, raztopina sode, apneno mleko) in tvori hipoklorite in klorate.

V vodi, razredčeni solni kislini in različnih organskih topilih kot so: tetraklormetan, klorbenzol, nitrobenzol, dimetilformamid se klor zelo dobro raztaplja.

Klor z vodo lahko tvori trdne zelene rumene kristale klorhidratov pod temperaturo $+10^\circ\text{C}$.

1.3.2 Dokazovanje

Za kontinuirano dokazovanje prisotnosti klora v zraku so na voljo analizatorji.

S fotometričnimi metodami lahko dokazujemo klor do koncentracij 0.03 mg / m^3 .

S cevkami za ročno dokazovanje lahko določimo koncentracije okrog 100 mg / m^3 .

Za kvalitativno dokazovanje (prisotnost klora v zraku) zaradi netesnosti na klornih cevovodih, prirobnicah, rezervoarjih, armaturah lahko uporabimo amoniak, ki s klorom tvori plinski amonklorid - bel dim. Dim se pokadi v bližini puščajočega mesta. Uporabljamo 5 % raztopino amoniaka v vodi.

a) Značilnosti

Kemijska formula	Cl_2
Molekulska teža	70.91
Vrelišče	-34.05°C
Tališče	-100.98°C
Pritisk par pri 20°C	6.7 bar
40 $^\circ\text{C}$	11.3 bar
60 $^\circ\text{C}$	17.8 bar
Gostota (15°C , 1013 mbar)	3.037 kg / m^3
Gostota par (zrak = 1)	2.49

Iz 1l tekočega klora se sprosti pri 0°C 465 l plinastega klora.

Iz 1 kg tekočega klora se sprosti pri 0°C 310 l plinastega klora.

EG – št. 017 – 001 – 00 – 7 (2)

CAS – št. 7782 – 50 – 5 (2)

MAK – vrednost (MDK) $0.5 \text{ ml / m}^3 \text{ (ppm)} = 1.5 \text{ mg / m}^3$

Prag vonja $0.02 - 1.0 \text{ ml / m}^3 \text{ (ppm)}$

Zaščita dihal plinski filter B, barva siva (DIN 3181) ali izolacijski dihalni aparat.

b) Uporaba

Klor uporabljamo za pridobivanje mnogih organskih in anorganskih spojin (npr. vinilklorid, fosgen, kloroform, aluminijev klorid, solna kislina); za beljenje celuloze in papirja, tekstila; za dezinfekcijo pitne vode, kopalnih in odpadnih vod.

c) Vplivi na zdravje

- Prag vonja leži med 0.02 in $1.0 \text{ ml / m}^3 \text{ (ppm)}$
- Že pri koncentracijah med $3 - 6 \text{ ml / m}^3$ draži sluznico nosu, ust, žrela, kot tudi oči, ker nastaja z vlago v zraku solna kislina in hipoklorasta kislina, ki povzroča oksidativni efekt. Pojavlja se solzenje, kašelj, pri daljšem izpostavljanju pa izkašljevanje krvi, dušenje in težko dihanje.
- Pri koncentracijah od $5 - 15 \text{ ml / m}^3$ se ti simptomi pokažejo že po krajšem času, v težkih primerih lahko pride do nevarnega krča v glasilkah. Pri izpostavljanju $3 - 7$ ur lahko pride do poškodbe pljuč in pljučnega edema.
- Koncentracije nad 50 ml / m^3 lahko odvisno od doze, privedejo do smrti.
- Koncentracija 1000 ml / m^3 pa povzroči smrt pri nekaj vdihih.
- Že pri koncentracijah 4 ml / m^3 ni več mogoče delati.
- Meja, ki jo še lahko prenesemo je 17 ml / m^3 .

Suha koža je na klor manj občutljiva.

Tekoč klor je zelo agresiven in povzroča močno rdečico in mehurje.

1.4 Opis podjetja TKI Hrastnik

1.4.1TKI Hrastnik

TKI Hrastnik d.d. je locirana v ozki dolini v južnem dela Hrastnika. Na zahodni strani meji na potok Boben in na regionalno cesto Hrastnik – Trbovlje oziroma Hrastnik – Šmarjeta – Celje. Na obeh straneh podjetja se dvigata cca 300 m visoka hriba, na zahodni strani Špicberg in na vzhodni strani Kovk. Oba sta pogozdena z listavci in grmičevjem, kar pomeni naravno zamaskiranost podjetja. Od železniške postaje, vzdolž katere teče reka Sava, proti severu stoji Steklarna Hrastnik d.o.o.. Za Steklarno Hrastnik pa se razteza TKI, ki je od železniške postaje oddaljena cca 450 m. Objekti in naprave v podjetju so locirani ob potoku Boben v dolžini 450 m.

Ker je TKI Hrastnik d.d. predvsem proizvajalka bazičnih kemikalij fosforjeve in kloralkalne kemije, obstaja zaradi narave proizvodnje možnost, da pride do industrijske nesreče oziroma ogrožanja življenja in zdravja ljudi ter vplivanja na okolje.

TKI Hrastnik d.d. se po enotni klasifikaciji dejavnosti uvršča v skupino proizvodnje kemikalij in registracija podjetja zajema: proizvodnjo fosfatov, proizvodnjo kloralkalne elektrolize, proizvodnjo detergentov in čistil v praškastem in tekočem stanju, proizvodnjo kozmetičnih izdelkov, proizvodnjo aditivov, proizvodnjo umetnih gnojil, proizvodnjo osnovnih industrijskih organskih in neorganskih kemikalij in njihove mešanice za tekstilno, usnjarsko, keramično, papirno, farmacevtsko industrijo, industrijo detergentov in čistil ter drugo industrijo, proizvodnjo kemikalij za živilsko krmo ter proizvodnjo sredstev za dezinsekcijo in dezinfekcijo.

Proizvodni program se deli na bazno in predelovalno kemijo:

- proizvodnja klora, natrijevega hidroksida, natrijevega hipoklorita, klorovodikove kisline in kovinskih kloridov,
- proizvodnja natrijevih, kalijevih, amonijevih ortofosfatov in polifosfatov, kalcijevih fosfatov (feed grade), proizvodnja prehrabnih dodatkov,
- proizvodnja prašnatih in tekočih detergentov, čistilnih sredstev za gospodinjstvo in industrijo, kozmetičnih izdelkov za osebno nego, tekočih mineralnih gnojil.

V TKI je 150 zaposlenih, od tega je približno polovica zaposlenih delavcev na ogroženi lokaciji, medtem ko je upravna zgradba na drugi lokaciji z drugo polovico zaposlenih, kjer ni večje neposredne izpostavljenosti od nevarnih snovi.

1.4.2 Profitni center kloralkalne elektrolize

V letu 1996 so v TKI Hrastnik d.d. pričeli s proizvodnjo v novi kloralkalni elektrolizi z membransko tehnologijo, ki predstavlja sodoben proizvodni obrat z bistveno manjšo stopnjo nevarnosti in manjšimi možnimi posledicami za ljudi in okolico oziroma predstavlja varno in energetske ugodnejšo proizvodnjo.

Bistvena razlika med membransko tehnologijo in prejšnjo živosrebrno tehnologijo je v tem, da se v procesu ne uporablja več živo srebro, ki je kot nevarna snov imel vpliv na zdravje ljudi in je obremenjeval okolje. Po novem postopku se uporablja izredno čista surovina, to je vakumirana sol (NaCl), pri kateri ni potrebno predhodno čiščenje z barijevim karbonatom, ki tudi spada med nevarne snovi. Prav tako je potrebno poudariti, da v proizvodnji ne nastaja nobenih posebnih oziroma nevarnih odpadkov, hkrati pa je prednost nove tehnologije manjša poraba električne energije na enoto proizvoda in kakovostnejši izdelki.

Glavni surovini sta električna energija in sol, proizvedejo pa se NaOH, Cl₂, H₂. Klor, NaOH in vodik pa se nato predelajo v NaOCl, HCl in tekoči Cl₂, torej v izdelke, ki se razvrščajo med nevarne snovi.

V primeru nastanka industrijske nesreče v TKI Hrastnik d.d., pomeni nesreča s klorom največjo ogroženost in v zvezi s tem veliko stopnjo nevarnosti in možne hude posledice za ljudi na ožji in širši okolici ter povečano obremenitev okolja.

Obrat z napravami je zasnovan kot tesna lovilna skleda, ki je povezana le z lovilnim bazenom. Vse odpadne vode, ki se pojavljajo v procesu se zbirajo in nevtralizirajo v lovilnem bazenu. Za prestrazanje morebitnih požarnih ali havarijskih vod pa je zgrajen poseben zbiralnik, ki služi kot intervencijski zbiralnik in je vedno prazen.

Obrat kloralkalne elektrolize stoji na južnem delu TKI med obratom kozmetike in centralnimi delavnicami vzdrževanja. Na vzhodni strani je lokalni tir, na zahodni strani pa tik ob stavbi dovozna cesta za obrat proizvodnje aditivov in lokalni železniški tir. Na severnem delu tovarne so obrati fosfatov, predelovalne kemije in obrati energetike, medtem ko je na južni strani zgradba proizvodnje aditivov. Na oddaljenosti 200 m severno od tovarne je glavna transformatorska postaja (RTP-Hrastnik), cca 1000 m SZ proti centru Hrastnika sta Policijska postaja in Zdravstveni dom Hrastnik. 150 do 200 m južneje od proizvodne hale kloralkalne elektrolize se nahaja Steklarna Hrastnik d.d.

Obrat kloralkalne elektrolize zajema glavno proizvodno stavbo v kateri so instalirane naprave za proizvodnjo in predelavo klora v izdelke kloralkalne elektrolize, polnilnico klora s črpališčem za polnjenje tekočih izdelkov v avto in železniške cisterne, skladišče klora (Cl_2) – trije rezervoarji po 20 ton, skladišče klorovodikove kisline (HCl) – štiri rezervoarji, skupaj 370 ton, skladišče natrijevega hipoklorita (NaOCl) – dva rezervoarja, skupaj 180 ton, skladišče raztopine natrijevega hidroksida (NaOH) – dva rezervoarja 300 ton, proizvodna hala stare elektrolize v kateri je nekaj naprav (proizvodnja kovinskih kloridov, HCl p.a.) , ki se še uporabljajo, skladišče za cca 800 ton soli in prostor s kompresorjem za pripravo instrumentnega zraka in rezervni agregat.

1.5. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Nesreče zaradi izlitja nevarnih snovi in uhajanja klora ni mogoče predvideti, je pa z ustreznimi preventivnimi ukrepi indikacije in signalizacije možno zagotoviti takojšnje ukrepanje in odpravljanje posledic že pri najmanjših možnih količinah nevarnih snovi. Verjetnost za nastanek verižne nesreče je majhna. Nekontrolirano izhajanje klora lahko povzroči požar v neposredni bližini posod s klorom in trganje ali lomljenje klornih cevovodov zaradi močnega potresa. Močan potresni sunek bi lahko poškodoval skladišče tekočih kemikalij in posredno omogočil mešanje kislin z natrijevim hipokloritom. Pri reakciji bi nastal plinski klor.

1.6. Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka nesreče s klorom

Nesreče s klorom so največkrat povezane z nepravilnostmi pri upravljanju s klorom ali nezadostnim nadzorom v organizacijah, ki v proizvodnji uporabljajo ali skladiščijo klor. V večini primerov je za nastanek nesreče z nevarnimi snovmi ključen človeški dejavnik. Nevarnost za nesreče s klorom je večja v tistih okoljih, kjer so večje količine oziroma koncentracije ali je večja dinamika uporabe in prometa s klorom.

1.5.1 Uhajanje klora

I. Viri nevarnosti

- v proizvodnji klora
- skladišče klora
- interni transport

II. Možni vzroki za nastanek nesreče

1. proizvodnji klora
2. skladiščenje klora
3. manipulacija s klorom
4. transport klora
5. razvijanje klora kot posledica mešanja različnih kemikalij
6. požar, potres, druge naravne nesreče
7. teroristični napad
8. vojna dejavnost

1.6.2 Vrste, oblika in stopnje ogroženosti ter verjetne posledice

a) V proizvodnji klora je vgrajenih več sistemov zaščite, oz. varovanja proti nekontroliranemu izhajanju klora. Nesreče pa so kljub temu (tehnične ali človeške narave) mogoče zaradi:

- sočasne okvare rezervnega agregata za pogon varnostnega sistema absorpcije klora,
- okvara DCS – računalniški program varne zaustavitve obrata,
- eksplozija na peči za HCl,
- eksplozija elektrolizerja,
- okvare cevovodov in armatur za plinski ali tekoči klor.

b) Klorni rezervoarji (skladišča) so stari (40 let) vendar dobro vzdrževani in redno kontrolirani. Nesreče so mogoče zaradi:

- okvare cevovodov in armatur za plinski ali tekoči klor na plaščih rezervoarjev.

c) Manipulacija s klorom v podjetju

Tekoči klor se polni v jeklenke (50 do 150 kg), kontejnerje (500 ali 1000kg) zato so mogoče nesreče predvsem na:

- cevovodih in armaturah za tekoči ali plinski klor
 - napake na posodah v katere se polni klor (jeklenke, kontejnerji)
- poškodbe klornih ventilov na jeklenkah, kontejnerjih in cisternah, ki so posledica padcev posod oz. trkov.

d) Transport klora

Klorne jeklenke in kontejnerji se prevažajo po cesti. Mogoča izhajanja klora pri transportu so:

- avtomobilske nesreče
- železniške nesreče
- okvare armatur in posod v katerih se prevažata klor

e) Razvijanje klora kot posledica mešanja z drugimi kemikalijami

V TKI Hrastnik d.d. se proizvaja in uporablja tudi natrijev klorat I (natrijev hipoklorit), ki burno reagira s kislinami in tvori plinski klor. Takšne nesreče se lahko pripetijo:

- v TKI Hrastnik d.d.,
- neustreznega istočasnega prevoza nezdružljivih kemikalij (NaOCl in kislin) tako v cestnem kot železniškem prometu

f) Požar, potres, druge naravne nesreče

V slučaju požara se proizvodnja klora nemudoma zaustavi, obstaja pa nevarnost eksplozij in izhajanja klora zaradi:

- taljenja cevovodov za vodik in klor,
- pregretja posod za tekoči klor (kemijska reakcija med klorom in železom, povišan tlak).

Potresni sunek večje stopnje lahko povzroči lomljenje in trganje cevovodov plinskega ali tekočega klora, plina, električnih napeljav,... kar lahko povzroči verižno nesrečo.

Nevarnosti drugih naravnih nesreč, ki bi povzročile izhajanje klora, na območju TKI Hrastnik d.d. ne pričakujemo.

PC KE ima zaprt sistem tehnoloških vod katere količina zadošča, da tudi v slučaju večje poplave na črpališču TKI d.d., ki bi prekinila dobavo tehnološke vode, za varno zaustavitev proizvodnje.

d) Terorizem in vojna

Z vidika terorizma je zanimivo skladišče klora in vagonске cisterne s klorom ali tekočimi kemikalijami, ki lahko povzročijo sproščanje klora. Lokacija skladišča klora je zelo dostopna in vidna z obeh bližnjih hribov, prav tako pa je železniški tir tik ob potoku in ob regionalni cesti Šmarjeta – Trbovlje.

1.6.3 Število neposredno ogroženih

Število zaposlenih v proizvodnji kloralkalne elektrolize je, neposredno izpostavljeni na vsaki izmeni so 4 delavci medtem, ko jih je na prvi izmeni lahko tudi več.

Na celotni lokaciji TKI je na prvi izmeni običajno cca 80 delavcev, na popoldanski in nočni izmeni pa cca 20 delavcev. V slučaju, da je smer vetra proti jugu delavci ostalih obratov TKI (razen proizvodnje aditivov – 5) niso ogroženi.

1.6 Gibanje klornega oblaka

1.Smer vetra proti železniški postaji

Zap. št.	DOLOČENA LOKACIJA	HITROST VETRA				
		1m/s	2m/s	3m/s	4m/s	5m/s
1.	ZAČETEK STEKLARNE	300 s	150 s	100 s	75 s	60 s
2.	JUŽNI DEL STEKL.	600 s	300 s	200 s	150 s	120 s
3.	ŽEL.POSTAJA	900 s	450 s	300 s	225 s	180 s

2.Smer vetra proti Rudniku

Zap. št.	DOLOČENA LOKACIJA	HITROST VETRA				
		1m/s	2m/s	3m/s	4m/s	5m/s
1.	PRVE STAN.HIŠE	450 s	225 s	150 s	112 s	90 s
2.	KRIŽIŠČE	800 s	400 s	226 s	200 s	160 s
3.	DOLINŠEK	1000 s	500 s	333 s	250 s	200 s
4.	STARA OBČINA	1200 s	600 s	400 s	300 s	240 s

D-31	Načrti podjetja TKI Hrastnik ob izbruhu klora
------	---

P-24	Hitrost gibanja klornega oblaka ter smer in višina klornega oblaka
P-25	Obseg poškodb glede na količino sproščenega klora
P-26	Roža vetrov

1.7. Sklepne ugotovitve

Vse navedeno lahko zelo otežuje tudi samo reševalno intervencijo v smislu nevarnosti eksplozij, poškodb s kislinami in reševanje iz s strupenim plinom polnih prostorov. Ob neustreznem ukrepanju lahko pričakujemo še dodatne poškodbe ali celo smrtne primere med gasilci in drugimi reševalci.

Posredovanje ob nesreči s klorom izvaja Industrijska reševalna enota Klor (IRE Klor). Pooblaščen enota za posredovanje ob nesreči z nevarno snovjo v občini Hrastnik je PGD Trbovlje-mesto (GEŠP), ki je posebej opremljena in usposobljena za izvajanje reševalnih ukrepov ob nesrečah z nevarnimi snovmi. Podporo nudijo tudi PGD Hrastnik in PGD Dol pri Hrastniku, ki opravlja naloge kemijske dekontaminacije (postavitve vodnih prh) ter posreduje ob nesreči z nevarno snovjo kot pomoč PGD Trbovlje-mesto.

Osrednja gasilska enota, ki opravlja aktivnosti zaščite, reševanja in pomoči (v nadaljevanju: ZRP) na celotnem območju občine Hrastnik je PGD Hrastnik, ki jo kadrovsko in z gasilsko reševalno opremo dopolnjuje PGD Dol pri Hrastniku. Po potrebi se lahko dodatno aktivirajo tudi enote ostalih PGD v občini Hrastnik in druge predvidene enote v sistemu ZiR.

Zagotavljanje varnega obratovanja in posledično varstva pred nesrečami s klorom je najprej naloga upravitelja oziroma lastnika podjetja. Njegova dolžnost je zagotoviti takšno pripravljenost na morebitne izredne dogodke, da z ustreznim in pravočasnim ukrepanjem zmanjša posledice za ljudi in okolje, ter da nesreča ne prestopi meja podjetja.

Upravitelji objektov, ki predstavljajo vir povečanega tveganja za onesnaževanje okolja morajo skladno z Uredbo o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Ur. list RS, št. 22/16 – ZVO-2), ukreniti vse potrebno, da se pri načrtovanju, gradnji, obratovanju in vzdrževanju preprečijo večje nesreče in zmanjšajo njihove posledice. V ta namen mora upraviteljec prijaviti obrat, izdelati zasnovo preprečevanja večjih nesreč, vzpostaviti in vzdrževati sistem obvladovanja varnosti, izdelati varnostno poročilo in načrt ZiR v skladu s predpisi ter obveščati javnost o varnostnih ukrepih.

Varstvo ljudi in okolja pred nesrečami s klorom se najučinkoviteje zagotavlja z inštrumenti urejanja prostora, z implementacijo predpisov in varnostnih standardov, ter z ustreznim inšpekcijskim nadzorom nad njihovim izvajanjem.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1. Temeljne ravni načrtovanja

Nosilci načrtovanja, ki izdelujejo Načrt zaščite in reševanja ob nesreči z nevarno snovjo (v nadaljevanju: Načrt ZiR ob nesreči z nevarno snovjo) so:

Občina Hrastnik, ki izdela temeljni načrt ZiR ob nesreči s klorom v TKI Hrastnik in podjetje TKI Hrastnik. Zavodi (OŠNHR Hrastnik, Vrtec Hrastnik, ZD Hrastnik DSO Hrastnik), gospodarske družbe (TKI Hrastnik, Steklarna Hrastnik, JP Komunala Hrastnik) in sosednje občine (Trbovlje, Radeče...) katerih ocena ogroženosti zajema tudi zaščitne ukrepe v slučaju nesreče s klorom v TKI Hrastnik izdelajo dele načrtov.

Načrti ZiR za nesrečo s klorom v TKI Hrastnik se ureja skladno s 5. odstavkom 6. člena Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS št. 24/12, 78/16 in 26/19).

Z občinskim načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za ZRP ter zagotavljajo osnovni pogoji za življenje, ki so v občinski pristojnosti.

V županovi pristojnosti je, da lahko določi za izvajalce načrtovanja tudi druge organizacije v skladu z določili Uredbe.

Občina in podjetja načrte ZiR ob nesreči s klorom v TKI Hrastnik medsebojno uskladijo.

Usklajen izvod načrta podjetja in zavodi dostavijo Občini Hrastnik, URSZR Izpostava Trbovlje, PGD Trbovlje-mesto in GZ Hrastnik. Načrt ZiR podjetja je dodatek k občinskemu načrtu ZiR z ob nesreči s klorom v TKI Hrastnik.

D-24	Načrti podjetij in zavodov
------	----------------------------

Podjetja, ki izdelujejo načrte ZiR in je priloga občinskemu načrtu v slučaju nesreče s klorom v TKI Hrastnik z občino uskladi in natančno razdela obveščanje, zaščitne ukrepe in naloge zaščite in reševanja glede na značilnost nesreče, območje ogroženosti in vplive zunaj podjetja na ljudi, živali in okolje.

2.2. Načela zaščite, reševanja in pomoči

Načelo preventive: vsakdo je dolžan spremljati razmere, po javnem alarmiranju ali pred njim izvajati preventivne in zaščitne ukrepe za preprečitev in zmanjšanje posledic nesreč, ki so v njegovi moči.

Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev: pri izvedbi ukrepov ZRP je vsakdo dolžan uporabiti najprej svoje sile in sredstva in le če te ne zadoščajo lahko iščejo pomoč občinskih sil. Če pa tudi slednje na zadošča več, lahko poveljnik CZ in druge odgovorne osebe občine zaprosijo za pomoč regijski štab CZ.

Načelo pravice do varstva ob nesreči: vsakdo ima pravico do varstva pred nesrečami in njihovimi posledicami. Pri tem se upošteva načelo prednosti.

Načelo prednosti: Prednost pred vsemi drugimi ukrepi ima reševanje človeških življenj. Pri zagotavljanju ukrepov ZRP, ki jih omogoča občina Hrastnik glede na razpoložljive sile in sredstva ter razmere imajo prednost šole, vrtci, zdravstvene ustanove, ustanove varstva odraslih, individualno pa otroci, nosečnice, ostareli. Časovno prednost imajo neposredno ogroženi in prizadeti zaradi nesreče. O prioritetah odloča poveljnik CZ.

Načelo pomoči: ob nesreči je vsakdo dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Vsaka pomoč je načeloma brezplačna.

Načelo javnosti: Podatki o nevarnostih ter o dejavnostih občine in drugih izvajalcev nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so javni. Občina mora zagotoviti, da je prebivalstvo na območju, ki bi ga lahko prizadene naravna ali druga nesreča, obveščeno o nevarnostih. Občina zagotavlja opozarjanje in obveščanje javnosti preko sistema javnega alarmiranja in elektronskih medijev.

Načelo obveznega izvajanja odločitev: Vodenje ZRP temelji na obveznem izvajanju odločitev organov, pristojnih za vodenje Civilne zaščite in drugih sil za ZRP.

Načelo varstva reševalcev in drugega osebja: Potrebno je zagotoviti varnost posameznikov, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju.

Načelo brezplačne pomoči: Stroške pomoči praviloma krije tisti, ki pomoč daje. Stroške posredovanja pomoči na zahtevo prejemnika krije prejemnik.

Načelo racionalne uporabe sil in sredstev: Sile in sredstva ZRP se uporabljajo v takem obsegu, ki zagotavlja učinkovito zaščito, reševanje in pomoč. Občina najprej uporabi lastne sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč. Če te ne zadoščajo, poveljnik CZ in druge odgovorne osebe občine zaprosijo za pomoč sosednje občine, regijo oziroma državo.

3. ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1. Temeljne podmene

Temeljne podmene načrta zaščite in reševanja ob nenadzorovanem izbruhu klora so naslednje:

- občinski načrt se izdelava v slučaju nenadzorovanega izpusta klora, kadar je treba za omilitev ali odpravo posledic poleg rednih služb uporabiti tudi sile za zaščito, reševanje in pomoč.
- prebivalci na ogroženem območju morajo biti pravočasno in objektivno obveščeni o razsežnosti izbruha klora, posledicah izbruha, o ukrepih za zmanjševanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči. Informacije o tem je treba sproti dopolnjevati in objavljati.

3.2. Zamisel izvedbe ZiR ob nesreči s klorom

Koncept odziva v primeru nesreče s klorom temelji na klasifikaciji dogodka, ki je v pristojnosti izmenskega vodje profitnega centra kloralkalne elektrolize (PC KE) v soglasju z direktorjem PC KE.

Nesreča manjšega obsega

Dogodek brez posledic ne ogroža zdravja in življenje ljudi in nima materialnih posledic. Koncentracija klora v atmosferi je večja od praga vonjave, vendar ne ogroža zdravja ljudi in živali. Za odpravo vzroka nesreče s klorom poskrbi izmenski vodja PC KE. O dogodku obvesti direktorja PC KE ali njegovega namestnika.

Takšno nesrečo lahko praviloma obvladujejo redne reševalne službe na območju podjetja ali lokalne skupnosti, kjer se nahaja podjetje oz. se je zgodila nesreča. Po nastanku nesreče, sledi obveščanje pristojnih organov, ocena stanja na terenu, vzpostavitev stanja pripravljenosti za ukrepanje, aktiviranje sil za zaščito, reševanje in nadaljnje spremljanje in prilagajanje dejavnosti razvoju dogodkov. Ljudem in naravnemu okolju v tem primeru ne grozi večja nevarnost.

Nesreča večjega obsega

Dogodek s posledicami lahko ogroža zdravje in življenje delavcev TKI Hrastnik in občanov. Potrebno je takojšnje ukrepanje. Materialnih posledic, v kolikor niso povzročitelj uhajanja klora ni pričakovati. Koncentracija klora v atmosferi je lahko nevarna in je odvisna od oddaljenosti od TKI Hrastnik in smeri vetra. Izmenski vodja oceni stopnjo nevarnosti in o tem obvesti direktorja PC KE ali njegovega namestnika. Vzrok uhajanja klora najprej, brez povečanja rizika za prisotne delavce, poskuša odpraviti izmenski vodja s svojo izmeno. Po posvetu s direktorjem PC KE ali njegovim namestnikom se o dogodku poroča na ReCO Trbovlje, ki najprej aktivira Industrijsko reševalno enoto klor.

Za nadzor in obvladovanje takšne nesreče je nujno potrebno uporabiti dodatne posebne sile in sredstva. Izvede se obveščanje pristojnih organov, ocena razmer, izvajanje ZRP in določitev zaščitnih ukrepov. Sledi aktiviranje sil in sredstev za ZRP, posredovanje informacij javnosti,

spremljanje situacije in prilagajanje dejavnosti razvoju dogodkov. Na koncu se pripravi poročilo in končna ocena o intervenciji ter analiza izvedenih aktivnosti vseh sodelujočih v intervenciji.

Stopnje nevarnosti

Načeloma za vsako stopnjevanje nevarnosti, ne glede na specifičnost vrste nesreče, velja naslednja razvrstitev:

- I. **Začetna nevarnost (I nevarnostna stopnja)** - gre za dogodke z možnostjo zaustavitve širjenja nevarnosti in preprečitve posledic nesreč z ukrepanjem prisotnih na kraju dogodka;
- II. **Objektna nevarnost (II nevarnostna stopnja)** - pri tovrstnih dogodkih že nastaja materialna škoda, ogrožen je celoten objekt ali območje izvajanja tehnološkega procesa. Prekinejo se dela oz. tehnološki postopki, nujno je izvajanje dodatnih zaščitnih ukrepov kot so: umik ogroženega dela zaposlenih, uporaba dodatne zaščitne opreme pri intervencijskih ekipah ter vključitev zunanjih intervencijskih ekip.

P - 23	Cona usodne koncentracije klora oz. območje usodnih poškodb (nivo 2)
--------	--

- III. **Splošna nevarnost (III nevarnostna stopnja)** - v tem primeru gre za ogrožanje večjega števila zaposlenih in okoliških prebivalcev. Pri vseh prebivalcih v vplivnem območju so potrebni takojšnji zaščitni ukrepi. V tej fazi je prednostno enotno obveščanje, alarmiranje, zaklanjanje prebivalcev Hrastnika ter izvajanje pravočasnega umika oziroma evakuacije zaposlenih v Steklarni Hrastnik.

P - 24	Cona usodne koncentracije klora oz. območje usodnih poškodb (nivo 3)
--------	--

Nivoji izrednih razmer (v industriji)

Odziv v primeru nesreče z nevarnimi snovmi temelji na štirih nivojih izrednih razmer (0-3). Potek ukrepanja je različen glede na vrste in nivoje nevarnosti:

- **nivo 0: nevaren dogodek**, ki bi lahko povzročil nesrečo, a do nje zaradi spleta okoliščin ni prišlo.
- **1. nivo: izredne razmere– MANJŠEGA obsega:** manjša napaka (obvladana s strani prisotnih), manjše onesnaženje (brez vdora klora izven podjetja).
- **2. nivo: izredne razmere SREDNJEGA obsega:** požar/eksplozija/izpust klora, katerega prisotni s priročnimi sredstvi ne morejo obvladati, a je omejen na področje podjetja. V tem primeru se dogodek obvladuje z lastnimi silami in rednimi reševalnimi službami na območju podjetja oz. občine Hrastnik. Kot dodaten ukrep pa je predvidena vključitev tudi občinskih sil in sredstev.

Po nastanku nesreče sledi ocena stanja na terenu, obveščanje pristojnih organov¹ o razmerah, vzpostavitev stanja pripravljenosti za ukrepanje, aktiviranje sil ZRP in nadaljnje spremljanje in prilagajanje dejavnosti razvoju dogodkov. Ljudem in naravnem okolju v tem primeru ne grozi večja nevarnost.

- **3. nivo: izredne razmere VEČJEGA obsega:** požar/eksplozija/izpust klora, ki je kljub intervenciji zunanjih ekip povzroči večje onesnaženje okolja, večjo gospodarsko škodo, poškodbe zaposlenih, obiskovalcev in ima vpliv izven podjetja.

V tem primeru se predvideva vključitev vseh občinskih razpoložljivih sil in sredstev vključno s službo nujne medicinske pomoči. V vplivnem območju so potrebni takojšnji ustrezni zaščitni ukrepi in izvajanje ZiR. V tej fazi je prednostno enotno obveščanje pristojnih organov in javnosti, alarmiranje in izvajanje zaklanjanja vseh v vplivnem območju glede na situacijo (vrsta in obseg nesreče, smer vetra).

P- 35	Začetna nevarnost (I nevarnostna stopnja) – izvajanje ukrepov
P- 36	Objektna nevarnost (II nevarnostna stopnja) – izvajanje ukrepov
P - 37	Splošna nevarnost (III nevarnostna stopnja) – izvajanje ukrepov
P - 8	Karta ogroženega območja glede na stopnjo nevarnosti in možen obseg širitve klornega oblaka

Območja nevarnosti

Vplivno področje nevarnosti se širi od kraja nesreče znotraj podjetja, lahko pa zajame tudi njegovo okolico.

Življenja ljudi ob tovrstni nesreči so neposredno ogrožena. Neposreden stik z nevarno snovjo ali zadrževanje v neposredni bližini nevarne snovi je lahko življenjsko nevarno. Posredno pa je lahko zaradi kontaminacije zraka (meteorološki pogoji), vode ali zemlje ogroženo zdravje ter življenja prebivalcev v bližini in tudi širši okolici nesreče.

Zato je potrebno takoj:

- locirati vir ogrožanja;
- omejiti in preprečiti nadaljnje širjenje v okolje;
- oceniti potrebo po javnem alarmiranju in začasni evakuaciji ogroženega prebivalstva ali drugih zaščitno reševalnih ukrepov ter
- oceniti možnosti za čimprejšnjo sanacijo okolja.

Prebivalci v vplivnem območju nesreče morajo biti pravočasno in objektivno obveščeni o nevarnostih, posledicah in o ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter z navodili o ravnanju ob taki nesreči (zloženka).

¹ Skladno z načrtom aktiviranja izvajalcev za ZiR ter obveščanja pristojnih organov.

V ta namen po potrebi Poveljnik CZ Občine Hrastnik (v nadaljevanju: poveljnik CZ) preko Regijskega centra za obveščanje Trbovlje (v nadaljevanju: ReCO), lokalnih medijev in megafonov v gasilskih in policijskih vozilih obvešča prebivalstvo o ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic nesreč ter z navodili o ravnanju in zaščiti ob taki nesreči.

D - 7	Navodila prebivalcem za ravnanje ob nesreči
-------	---

3.3. Uporaba načrta

Načrt ZiR ob nesreči s klorom v TKI Hrastnik se aktivira, ko pride do nesreče, v kateri upravljavci nevarnih snovi in redne sile same več ne obvladujejo situacije, oziroma, ko pride do čezmejnega vpliva na ljudi in okolje.

Odločitev o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči s klorom v občini Hrastnik sprejme po predhodnem posvetu z vodjo intervencije², poveljnik CZ občine Hrastnik, v primeru odsotnosti poveljnika pa odločitev sprejme namestnik poveljnika CZ občine Hrastnik.

Za operativno izvedbo nalog gasilskih enot (v nadaljevanju: GE) se uporablja Operativni načrt aktiviranja in obveščanja GE v občini Hrastnik.

D-25	Operativni načrt GE v občini Hrastnik
D-22	Načrti podjetij z nevarnimi snovmi

3.4.1. Stopnje ukrepanja

1. Stopnja izvedbe ZRP ob nesreči s klorom v TKI Hrastnik – lastno ukrepanje:

Gre za dogodke z možnostjo zaustavitve širjenja nevarnosti in preprečitve posledic nesreč z ukrepanjem prisotnih na kraju dogodka.

Fizične in pravne osebe na območju občine Hrastnik ob nesreči s klorom izvajajo samopomoč in vzajemno pomoč, osnovno ukrepanje ob nesreči s klorom, v skladu s priporočili tega načrta in ostalih navodil (zloženka).

2. Stopnja izvedbe ZRP ob nesrečah s klorom v TKI Hrastnik – ukrepanje primarnih sil za ZiR:

Ko stanje na intervenciji preseže zmožnosti lastnega ukrepa povzročitelja nesreče, se sproži 2. stopnja izvedbe ZRP ob nesrečah z nevarnimi snovmi.

Naloge ZiR ob nesrečah s klorom opravlja na področju občine Hrastnik kot GEŠP PGD Trbovlje-mesto. Podporo ji nudi PGD Hrastnik, PGD Dol pri Hrastniku in ostali PGD-ji v skladu z operativnim gasilskim načrtom ter ostale sile ZRP v skladu z njihovimi načrti dejavnosti

² Vodja intervencije se določi po medsebojnem dogovoru med vodjem IRE Klor in vodjem gasilske intervencije (GEŠP).

(policija, NMP Hrastnik itd.). V kolikor se izkaže, da gre za specifično ali večji obseg nesreče se po potrebi vključijo dežurne službe javnih služb v pristojnosti Občine Hrastnik (plin, vodovod, lokalne ceste), države (elektrika, državne ceste) ter državni organi in službe pristojne za zadeve ZiR ter organi in službe varstva okolja.

Na podlagi tega določila in obvestila o nesreči z nevarnimi snovmi vodja intervencije prične izvajati aktivnosti ob nesreči z nevarnimi snovmi na območju podjetja, ko lastnik ne more vzpostaviti nadzora nad situacijo.

V intervencijo se po potrebi vključujejo državne pristojne službe ZiR ter organi in službe varstva okolja, ki jih je ReCO, na podlagi obvestila vodje intervencije, v skladu s svojimi postopki ter državnimi načrti, napotil na mesto nesreče.

Organizacija izvajanja reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi (zavarovanje prizadetega območja, omejitev ogroženega območja, zaustavitev izpusta, omejitev širjenja snovi), je v pristojnosti vodje intervencije.

Posebno opremo in sredstva na podlagi zahteve vodje intervencije zagotovi državni organ, pristojen za zadeve ZiR, če to ni bilo zagotovljeno na prvi ravni ukrepanja.

3. Stopnja izvedbe ZRP ob nesrečah s klorom v TKI Hrastnik – ukrepanje dodatnih sil za ZiR:

V primeru, da značilnost, velikost, okoliščine, dejanske ali predvidene posledice nesreče s klorom, po oceni vodje intervencije, zahtevajo ali bi utegnile zahtevati sodelovanje enot CZ ali JGS Hrastnik, jih sme vodja intervencije, aktivirati samostojno po svoji presoji in presoji vodje IRE Klor ter pri tem smiselno uporabljati določila Načrtov ZiR Občine Hrastnik.

V primeru, da značilnost, velikost, okoliščine, dejanske ali predvidene posledice nesreče s klorom, po oceni vodje intervencije ni mogoče izvesti naloge z aktiviranimi enotami, zahteva preko ReCO izvajanje nalog ZRP ali zaščitnih ukrepov, ki so v pristojnosti poveljnika CZ. Poveljnik CZ na podlagi ocene situacije aktivira občinski štab CZ (v nadaljevanju: OŠCZ).

Pri teh nalogah gre predvidoma za:

- obveščanje dejansko ali potencialno ogrožene javnosti,
- obveščanje župana,
- obveščanje medijev,
- evakuacijo dela zaposlenih v Steklarni Hrastnik,
- alarmiranje
- oskrbo in nastanitev ljudi (v slučaju pomoči na domu),
- psihosocialno pomoč,
- uporaba storitev gradbenih ali drugih pogodbenih podjetij v sistemu ZiR Občine Hrastnik,
- pomoč vodji intervencije pri usklajevanju z državno ravno in pridobivanju potrebnih dodatnih sil, sredstev, storitev od državne ravni,

kot na primer:

- nadzor nad morebitnimi emisijami ali emisijami (plinasti in sajasti produkti gorenja, izpust nevarnih snovi),
- drugo glede na razmere.

V kolikor občinske sile in sredstva ne zadoščajo za obvladovanje situacije oz. za učinkovito zaščito, se glede na posledice za ta namen zaprosi za pomoč sosednje občine, regijo, oziroma

državne sile in sredstva (uporaba helikopterja, mobilnih laboratorijev ali uporaba drugih sil in sredstev). Zahtevo za sile in sredstva poda poveljnik CZ poveljniku CZ za Zasavsko regijo, le ta pa poveljniku CZ RS, kateri odloča o zahtevi.

Tretja raven je organizacijsko v pristojnosti CZ Občine Hrastnik, izvedbeno pa v pristojnosti sodelujočih služb, lokalne ravni iz pristojnosti Občine Hrastnik in državne ravni za zadeve iz stvarne pristojnosti države. Za organizirano izvajanje aktivnosti je odgovoren OŠCZ.

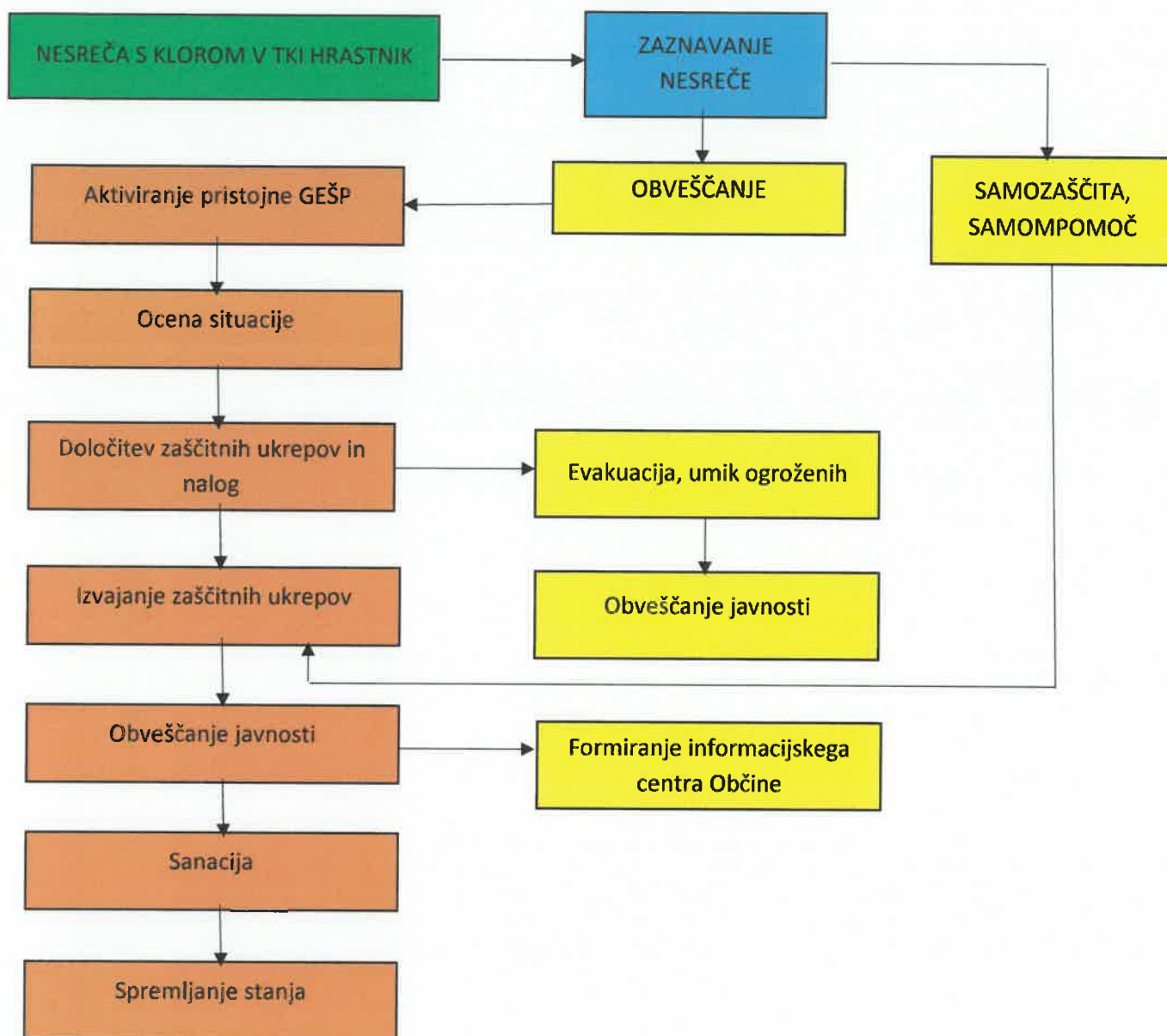
Sanacija

Aktivnosti se odvijajo pretežno po zaključku reševanja. Najpogostejša aktivnost je odstranitev nevarnih snovi in očiščenje zemljišča, vode in objektov oziroma dekontaminacija.

V tem primeru vodja intervencije o tem obvesti ReCO, ki nato izvede ustrezne postopke obveščanja in aktiviranja državnih organov in služb pristojnih za zadeve ZiR ter organov in službe varstva okolja, ki odstranitev nevarnih snovi in očiščenje zemljišča, vode in objektov, uskladijo oziroma določijo in nadzirajo izvajanje z povzročiteljem ter lastniki ali upravljalci zemljišč in objektov na onesnaženem območju.

Če povzročitelj ni zmožen izvesti, vse potrebno za odstranitev nevarne snovi in očiščenje oziroma dekontaminacijo organizira državni organ pristojen za zadeve ZiR in državni organi ter službe pristojni za varstvo okolja.

Koncept odziva ob nesreči z nevarno snovjo

Slika 1: Algoritem odziva ob nesreči s klorom.

Koncept odziva ob nesreči s klorom temelji na posledicah, ki jih povzroči klor pri ljudeh, v naravi in na objektih.

Če tovarniški in lokalni viri sil in sredstev na prizadetem območju ne zadoščajo za učinkovito zaščito, reševanje in pomoč, poveljnik CZ zaprosi za pomoč poveljnika CZ za zasavsko regijo.

Načrt ZiR ob izrednem dogodku oziroma nesreči s klorom v TKI Hrastnik na območju občine Hrastnik se aktivira, ko pride do nesreče, v kateri upravljavci nevarnih snovi sami več ne obvladujejo položaja, oziroma, **ko pride do čezmejnega vpliva na ljudi in okolje v okviru občine.**

Odločitev o uporabi načrta ZiR ob nesreči z nevarno snovjo na območju občine Hrastnik sprejme poveljnik CZ.

D - 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D - 5	Priporočilo o organiziranju in delovanju informacijskega centra
D - 8	Navodilo za obveščanje ob nesreči

4. SILE IN SREDSTVA ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ TER VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1. Organi in organizacije, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti

4.1.1. Občinski organi:

- Župan in direktor/ica občinske uprave
- Občinski svet (OS)
- Občinska uprava (OU)
- Predstavniki in člani Krajevnih skupnosti (KS)

4.1.2. Državni organi/službe – v pristojnostih po državnih normah:

- URSZR, Izpostava Trbovlje z Regijskim centrom za obveščanje (ReCO)
- Center za socialno delo Zasavje, enota Hrastnik (CSD)
- Policijska postaja Hrastnik
- Inšpekcijske službe (varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, gradbena, varstva okolja itd.)
- Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH Hrastnik)
- Veterinarske organizacije s koncesijo
- Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)
- Agencija za okolje in prostor (ARSO)
- Ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME)
- Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR)
- Hidrotehnikj d.o.o.
- Enota za RKB dekontaminacijo
- Enota za identifikacijo mrtvih v masovnih nesrečah, Inštitut za sodno medicino

4.1.3. Javne službe ZRP v občini Hrastnik:

- Javna gasilska služba občine Hrastnik (JGS)
- Zdravstveni dom Hrastnik (ZD Hrastnik)
- Nujna medicinska pomoč ZD Hrastnik (NMP ZD Hrastnik)
- Center za socialno delo Zasavje, enota Hrastnik (CSD, Enota Hrastnik)
- JP Komunalno podjetje Hrastnik (JP KPV)
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo (MIR)
- Zasavske lekarne Trbovlje, Lekarna Hrastnik
- Elektro Ljubljana, DE Trbovlje, nadzorništvo Hrastnik
- Policijska postaja Hrastnik (PP Hrastnik)
- VURS, Območni urad Celje
- Veterinarska postaja Laško, PE Hrastnik
- OŠ Narodnega Heroja Rajka Hrastnik
- Vrtec Hrastnik
- Glasbena šola Hrastnik (GŠ Hrastnik)

P-7	Pregled javnih in drugih služb, podjetij, zavodov ter organizacij, ki opravljajo dejavnost, pomembno za ZiR
-----	---

4.1.4. Občinske sile za ZRP:

Organi CZ

- Poveljnik CZ
- Namestnik Poveljnika CZ
- OŠCZ
- Poverjeniki za CZ in njihovi namestniki

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč

Enote in službe CZ

- Enota za prvo medicinsko pomoč
- Enote za tehnično reševanje
- Služba za podporo

P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano

Enote ter službe društev in drugih nevladnih organizacij ZRP:

- Gasilska zveze Hrastnik (GZ Hrastnik)
- Prostovoljna gasilska društva občine Hrastnik (PGD),
- Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Hrastnik (RK Hrastnik),
- CB Radioklub »Hrast«,
- Planinsko društvo Hrastnik (PD Hrastnik)
- Planinsko društvo Dol pri Hrastniku (PD Dol pri Hrastniku),

Občinski pogodbeni izvajalci:

- Pogodbeni izvajalec(i) za tehnično reševanje gradbene stroke (JP KH, AGM Nemec d.o.o.)
- Pogodbeni izvajalec(i) za začasno nastanitev (Planinsko društvo Hrastnik, Planinsko društvo Dol pri Hrastniku)
- Pogodbeni izvajalec(i) za zagotavljanje prehrane (OŠ Hrastnik)
- Drugi pogodbeni izvajalci

P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

4.1.5. Komisija za ocenjevanje škode

V primeru večjih posledic za okolje (kontaminacija okolja in voda, poškodbe objektov ob morebitni eksploziji) je potrebno takoj pristopiti k ocenjevanju povzročene škode:

- Občinska komisija za ocenjevanje škode na stvareh in infrastrukturi ob naravnih in drugih nesrečah.
- Občinska komisija za ocenjevanje na kmetijskih zemljiščih in gozdovih ter na kmetijskih pridelkih.
- Na podlagi predhodne ocene škode, ki jo Občina Hrastnik poda na Izpostavo URSZR Trbovlje, ta pa zbir za regijo pošlje na URSZR, na podlagi tega URSZR izda sklep o ocenjevanju škode. Škodo najprej na svojem območju oceni Občinska komisija za ocenjevanje škode po naravnih in drugih nesrečah Občine Hrastnik, potrdi pa jo Regijska komisija za ocenjevanje škode po naravnih ali drugih nesrečah.

P-33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode
------	---

4.2. Materialno – tehnična sredstva za izvajanje načrta

Za izvajanje ZRP v primeru nesreče z nevarnimi snovmi se uporabijo obstoječa sredstva, ki jih občina zagotavlja na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za ZRP. O pripravljenosti in aktiviranju opreme in sredstev CZ odloča poveljnik CZ, opreme in sredstev GZ Hrastnik pa poveljnik GZ Hrastnik.

Materialno - tehnična sredstva se načrtujejo za:

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- materialna sredstva za zaščito, reševanje in pomoč iz državnih rezerv,
- sredstva pomoči (živila, pitna voda, zdravila in drugi predmeti in sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženim prebivalcem).

Za sredstva pomoči kot so živila, zdravila in drugi predmeti oziroma sredstva, ki se brezplačno razdelijo ogroženim prebivalcem se načrtuje, da jih bodo zbrale humanitarne organizacije (RK Hrastnik in Karitas). Oskrbovanje s pitno vodo uredi JP KH (zabojniki z vodo) in PGD-ji z gasilskimi cisternami, ki jih predhodno očisti in pripravi JP KH v skladu z zakonodajo za prevoz pitne vode.

P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P-13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P-14	Pregled gasilskih cistern za prevoz vode

4.3. Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva so s proračunom Občine Hrastnik načrtovana za vse izvajalce nalog ZRP za izvajanje aktivnosti, kot so redna dejavnost, usposabljanja, opremljanje, vaje, nadomestila

plač, stroški udeležbe. Sem sodi tudi pokritje najnujnejših začetnih stroškov operativnega delovanja enot in služb CZ, pogodbenih izvajalcev in drugih operativnih sestavov ZRP.

Finančna sredstva se koristijo skladno z letnim finančnim načrtom na predlog skrbnika postavk ZRP in po opravljeni predhodni notranji kontroli ustreznega koriščenja sredstev s strani vodij oddelkov in odobritvi župana Občine Hrastnik.

GEŠP enota PGD Trbovlje je za izvajanje ukrepov ZRP ob nesrečah z nevarnimi snovmi na območju zasavske regije sofinancirana s strani URSZR. Finančna sredstva za PGD Hrastnik in PGD Dol pri Hrastniku, ki nudita PGD Trbovlje-mesto podporo na področju posredovanja oz. opravljanja nalog ob nesreči s klorom na območju občine Hrastnik, za program nevarne snovi, opremo in usposabljanje zagotavlja Občina Hrastnik.

Del materialno tehničnih sredstev ZRP se hrani v skladišču CZ Občine Hrastnik, del pa pri društvi sistema ZRP Občine Hrastnik in se lahko uporabijo v primeru posredovanja in aktiviranja ali mobilizacije sil za ZRP.

Sredstva za zamenjavo poškodovane in uničene opreme v večjem obsegu, se črpajo iz sredstev proračunske rezerve Občine Hrastnik.

Posebni stroški delovanja sestavov ZRP ob velikih in katastrofalnih nesrečah ter za odpravljanje posledic nesreče s klorom v TKI Hrastnik (zaščita in reševanje ljudi, živali in premoženja, obnova kontaminiranih zemeljskih površin itd.) se koristijo sredstva rezervnega sklada Občine Hrastnik (o porabi do 30.000 EUR odloča župan, nad 30.000 EUR pa Občinski svet) in Republike Slovenije oz. iz posebnih sredstev za delovanje sestavov ZRP ob posamezni nesreči, ki jih zagotavlja Republika Slovenija (državne pomoči in sredstva zavarovalnic).

Finančna sredstva se načrtujejo za sodelujoče sile za ZRP in se uporabijo v primeru aktiviranja načrta in sicer za:

- stroške aktiviranja in operativnega delovanja pripadnikov sil za ZRP (nadomestila oziroma refundacije plače, prehrane, namestitvev, prevozni stroški),
- stroške operativnega delovanja gasilskih enot (npr. goriva, maziva, gasilska sredstva ipd.),
- stroške dodatnega vzdrževanja in servisiranja uporabljene opreme,
- stroški usposabljanja enot in služb,
- materialne stroške (prevozne stroške, storitve idr.),
- in drugo po potrebi.

Po zaključeni intervenciji se stroškovniki, računi ter druga dokazila in zahtevki v najkrajšem možnem času dostavijo OŠCZ v verifikacijo, ki jih nato dostavi strokovni službi ZiR Občine Hrastnik.

D - 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR
-------	--

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

Opazovanje, obveščanje in alarmiranje je organizirano kot enoten sistem za odkrivanje in spremljanje nevarnosti naravnih in drugih nesreč, obveščanje in alarmiranje ter vodenje ZRP ob nesrečah. Sestavlja ga telekomunikacijski sistem, centri za obveščanje ter sredstva za alarmiranje.

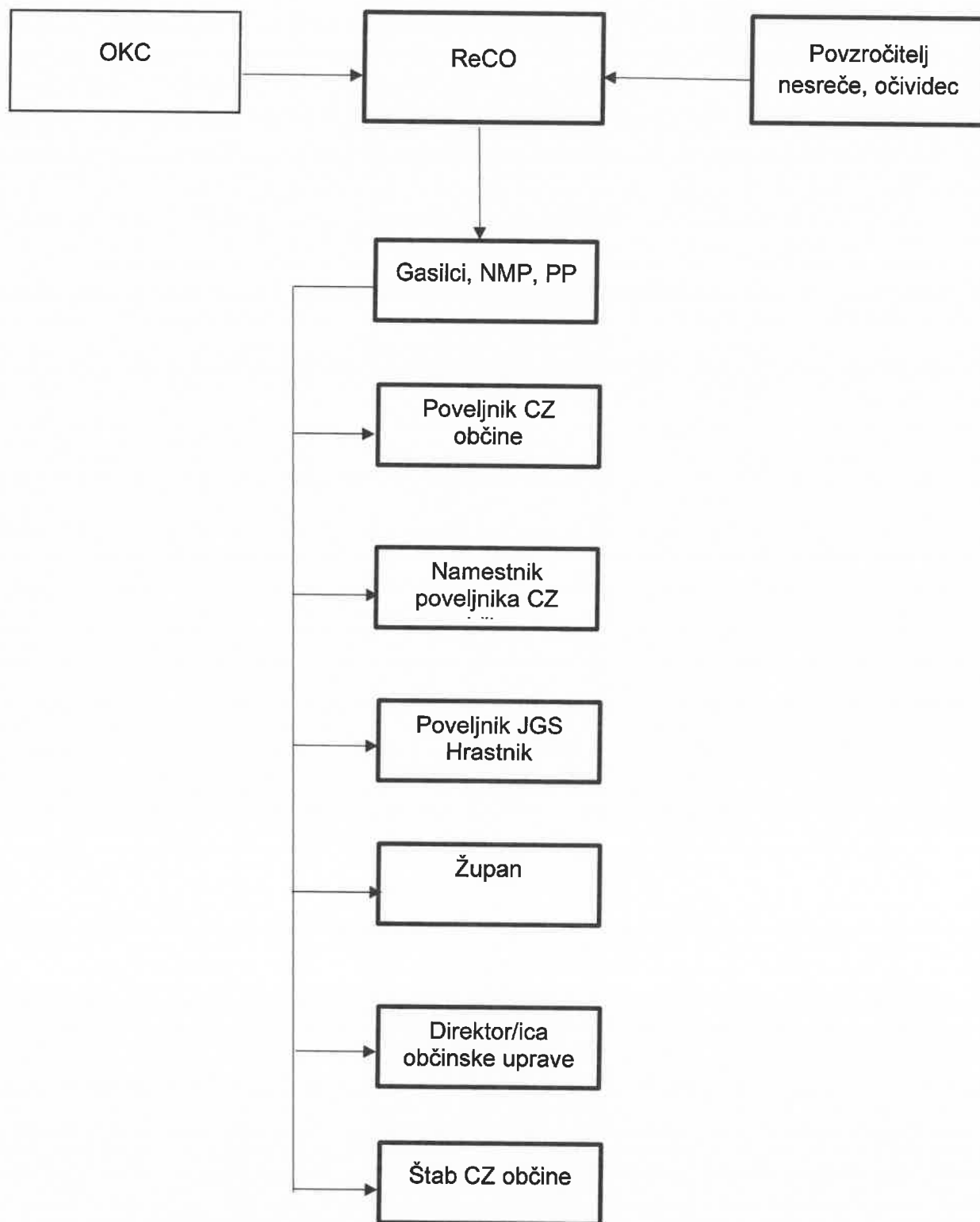
ReCO sprejema na telefonsko številko 112 vsa obvestila o nesreči oziroma izrednem dogodku s klorom v TKI Hrastnik:

- povzročitelja nesreče;
- Policijske postaje Hrastnik;
- inšpekcijskih služb;
- očividcev ali mimoidočih.

Prvo obvestilo o nesreči s klorom namenjeno ReCO mora vsebovati naslednje podatke:

- kaj se je zgodilo;
- kje se je zgodilo;
- kdaj se je zgodilo;
- čim natančnejše podatke količini izpuščenega klora (jeklenka, kontejner, skladiščni rezervoar, mešanje kemikalij....
- posledice (ponesrečeni, mrtvi, pogrešani, število udeleženi v nesreči);
- kakšne so poškodbe ponesrečencev,
- posledice v okolju, objektih in infrastrukturi,
- okoliščine na kraju nesreče, če je to potrebno (dostopnost, vremenske razmere...);
- možnih posledicah za reševalce in okoliške prebivalce (požari, kisline, plini, nevarnost eksplozije).
- ali je bil o nesreči že kdo obveščen;
- ali so na mestu nesreče že reševalne službe oziroma sile za ZRP oziroma jih je kdo že klical (gasilci, NMP, policija);
- ali so na kraju nesreče potrebne specializirane službe in organi (npr. dežurni elektro delavci, dežurni delavci s področja dobav plina itd.).

5.1. Obveščanje pristojnih organov in služb Občine Hrastnik

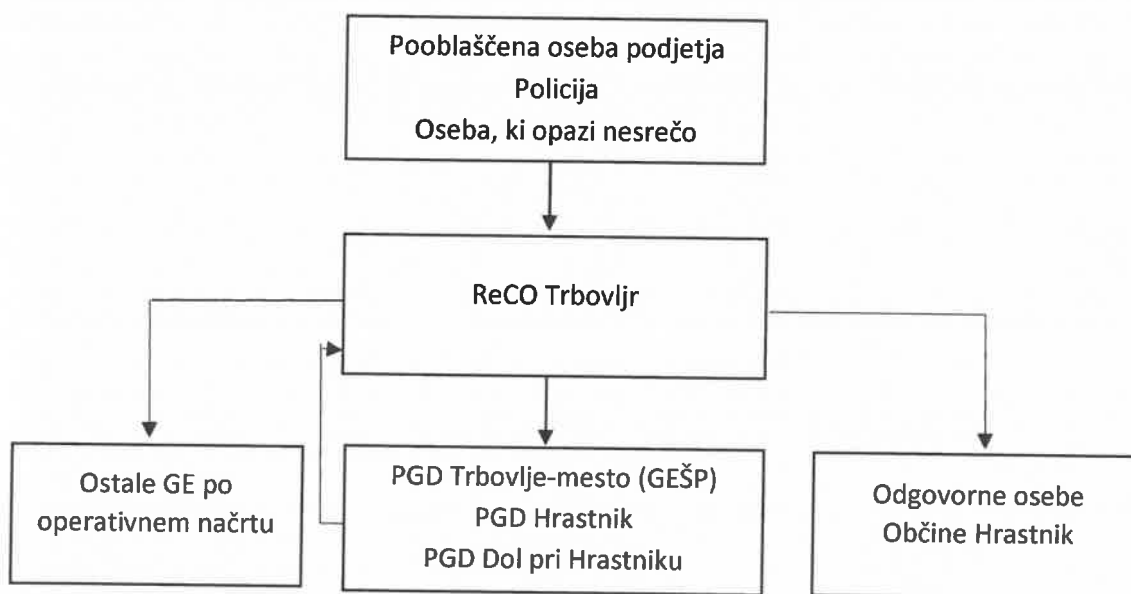

Slika 2: Algoritem poteka obveščanja pristojnih organov o nevarnosti nastanka ali ob nesreči s klorom.

Na podlagi obvestil operativno-komunikacijskega centra policije (v nadaljevanju: OKC) oz. od povzročitelja nesreče, ReCO Trbovlje v občini Hrastnik ob nesreči s klorom v slučaju poškodovanih oseb najprej obvesti NMP in aktivira pristojne GE PGD-jev. V kolikor je ob nesreči prišlo do večjega števila ogroženih ali poškodovanih oseb, večjem onesnaženju se obvešča odgovorne osebe občine po vrstnem redu s »Seznama vodilnih oseb v občini, ki jih ReCO obvešča o izrednih dogodkih«: poveljnika CZ občine ali njegovega namestnika in župana občine. OŠCZ se aktivira na zahtevo odgovornih oseb.

Prvo obvestilo je obvestilo o nesreči oziroma dogodku. ReCO zagotovi Občini Hrastnik podatke, ki jih prejme od povzročitelja nesreče oz. očividcev nesreče.

Potek obveščanja ReCO na podlagi prejetega obvestila o nesreči z nevarno snovjo na območju občine Hrastnik:

Slika 3: Algoritem poteka posredovanja podatkov o nesreči.

P – 2	Seznam odgovornih oseb v občini, ki jih ReCO obvešča o izrednih dogodkih
P - 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ

V primeru nastanka razmer, ki odstopajo od običajnega obratovalnega stanja obrata, po oceni vodje izmene, direktorja PC KE ali njegovega namestnika, pa ne gre za izredni dogodek, se izvaja obveščanje odgovornih oseb skladno z Načrtom aktiviranja izvajalcev ZiR ter obveščanja pristojnih organov v opisanem primeru.

5.1.1. Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju

Po aktivaciji načrta ZiR v slučaju nesreče s klorom v TKI Hrastnik je za obveščanje prebivalstva na ogroženem oziroma prizadetem območju odgovorna Občina Hrastnik. Občinski organi in službe, ki vodijo in izvajajo ZRP (župan, poveljnik CZ in član štaba za stike z javnostjo) vzpostavijo čim bolj neposreden stik in redno komuniciranje s prebivalci, da bi dosegli ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve. Načini obveščanja morajo biti natančno določeni, da ne pride do dezinformacij in nesporazumov, kar bi povzročilo napake predvsem pa

neprimerno odzivanje prebivalstva. Zato mora biti vsebina obvestila premišljena, jasna in vsem razumljiva, da ne povzroča dvomov in nejasnosti. Sporočiti je potrebno samo tisto, kar je nujno potrebno.

Informacija za prebivalstvo vsebuje predvsem naslednje podatke:

- objektivne podatke o posledicah nesreče,
- o trenutnem stanju na lokaciji nesreče,
- o poškodovanih, ranjenih in mrtvih,
- kakšno pomoč lahko pričakujejo,
- kako naj izvajajo osebno in vzajemno zaščito,
- kako naj sodelujejo z občinskimi organi in enotami in službami za ZRP.

Občina Hrastnik v primeru obsežnejše nesreče z nevarno snovjo objavi tudi posebno telefonsko številko, na kateri lahko občani dobijo dodatne informacije. Štab lahko določi eno izmed naslednjih telefonskih števil za podajanje informacij in sicer: 03 56 54 363 ali 03 56 54 360. V kolikor se delo štaba CZ prestavi na rezervno lokacijo se naknadno objavi nova telefonska številka.

Obvestila morajo vsebovati podatke in navodila, ki ljudi usmerjajo pri postopkih osebne in vzajemne zaščite. O napotkih in ukrepih prebivalcem odloča vodja intervencije, poveljnik CZ v sodelovanju s pooblaščen osebo podjetja.

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Ob večji nesreči s klorom se še posebej dodatno nemudoma obvešča tudi OŠ NH Rajka Hrastnik, Vrtec Hrastnik, Glasbeno šolo Hrastnik in Dom starejših Hrastnik ter poda ustrezne napotke za osebno in vzajemno zaščito.

D-7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
-----	---

Obvestila, posredovana preko medijev so kratka, jedrnata in večkrat ponovljena.

AKTIVNOST obveščanje in opozarjanje	IZVAJALEC	OPOMBA
Preko megafonov	Gasilci, policija	Tehnična sredstva GZ Hrastnik, policije
Preko zvočnika na gasilskem vozilu	Gasilci	Tehnična sredstva GZ Hrastnik
preko javnih medijev	Poveljnik CZ, župan, ReCO Trbovlje	
S pisnimi obvestili	Štab CZ Občine Hrastnik, Občina	
Z ustnimi sporočili	Sile ZRP na terenu	
SIJAS	ReCO Trbovlje	

V primeru obsežnejše nesreče s klorom se lahko organizira informacijski center, ki ga po potrebi sestavljajo:

- Na stacionarni lokaciji na Občini Hrastnik, (Rezervna lokacija PGD Dol pri Hrastniku), v klicnem centru delujejo:
 - vodstvo informacijskega centra, ki ga sestavljajo vodja informacijskega centra, namestnik vodje informacijskega centra in drugi člani (predstavniki centra za socialno delo, predstavnik Policije in po potrebi predstavnik RK, predstavnik zdravstva),
 - ekipa za sprejem klicev,
 - ekipa za analitiko,
 - tehnična in logistična podpora,
 - psihološka pomoč klicateljem.

Število članov v ekipah in vodstvu se prilagaja glede na dejanske potrebe. O tem določa vodja informacijskega centra. Za delo v informacijskem centru je treba zagotoviti ljudi za neprekinjeno delo 24/7. Prek informacijskega centra prebivalci dobijo informacije o:

- posledicah nesreče s klorom (materialni škodi, poškodovanih, pogrešanih, evakuiranih, mrtvih, poškodovanih/delno poškodovanih objektih),
- vplivu klora na prebivalce in okolje,
- pomoči, ki jo lahko pričakujejo,
- ukrepih za omilitev posledic nesreče,
- izvajanju osebne in vzajemne zaščite,
- sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov,

5.1.2. Obveščanje splošne javnosti

Javnost mora biti o nesreči pravočasno in korektno obveščena, tako o obsegu nesreče in njenih posledicah kot tudi o aktivnostih za odpravo posledic.

Državne institucije (ELME, ARSO, NIJZ, UVHVVR) na podlagi strokovnih analiz pripravlja **usklajene** konkretne informacije za potrebe občine na podlagi katerih lahko občina izvaja nadaljnje obveščanje prebivalcev na prizadetem območju ter sprejema odločitve o ukrepih za zaščito prebivalstva in sanacijo posledic nesreče s klorom.

Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog ZRP iz občinske pristojnosti sta odgovorna poveljnik CZ in župan v skladu s svojimi pristojnostmi ali za to posebej pooblaščen oseba.

Naloge na področju obveščanja javnosti organizira in usklajuje član štaba CZ za stike z javnostjo, katero pomoč in podporo mu nudi Občinska uprava Hrastnik (v nadaljevanju: OU), in sicer:

- organizira in vodi tiskovno središče,
- pripravlja skupna sporočila za javnost,
- organizira in vodi tiskovno konferenco,
- spremlja poročanje medijev.

Pomembno je, da v času poteka intervencije, obveščanje splošne javnosti izvaja oz. prevzame župan s predstavnikom štaba CZ, ki je zadolžen za stike z javnostmi ali zato pooblaščen

oseba v sodelovanju predstavnikom podjetja v katerem se je zgodila nesreča ter s tem omogoči poveljniku CZ in vodji intervencije nemoteno opravljanje dela.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki morajo po predpisih (25. člen Zakona o medijih, Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US 67/19 – odl. US in 82/21) na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo, povezano z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih se sporočilo najprej pošlje na ReCO za takojšnjo objavo naslednjim medijem:

- Televizija Slovenija – vsi programi,
- Radio Slovenija – vsi programi,
- Slovenska tiskovna agencija (STA),
- Radio Slovenija – Radio Ljubljana,
- Radio Aktual Kum
- spletna stran Občine Hrastnik,
- ostali elektronski mediji (FB Občina Hrastnik, ZON, Radio Akruak Kum).

V tiskani obliki preko služb Občine Hrastnik ter predstavnikov KS.

Center za obveščanje RS (v nadaljevanju: CORS) na podlagi podatkov ReCO Trbovlje pripravi dnevno informativni bilten za celotno državo.

P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke o izvajanju zaščitnih ukrepov
------	--

5.2. Alarmiranje prebivalcev na ogroženem območju

Ob nesreči s klorom, ko so zaradi posledic nesreče ogrožena življenja ljudi, oz. je potrebno začeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov, **prebivalstvo opozorimo na bližajočo se nevarnost s sireni z alarmnim znakom za nevarnost nesreče s klorom.**

Alarmiranje se izvaja preko ReCO, kadar ob nesreči z nevarnimi snovmi obstaja neposredna nevarnost za ljudi in premoženje. **Proži se alarmni znak »Neposredna nevarnost nesreče s klorom«.**

V občini Hrastnik se alarmiranje lahko izvede na zahtevo:

- vodje intervencije,
- poveljnika CZ oziroma njegovega namestnika,
- župana.

Oseba, ki je zahtevala alarmiranje mora na ReCO takoj poslati obvestilo zakaj je zahtevala alarmiranje, na katero območje se alarmiranje nanaša in navodilo o ravnanju. Alarmiranje v občini Hrastnik se izvaja skladno z dokumenti za izvajanje opazovanja, obveščanja, aktiviranja in alarmiranja Hrastnik.

D- 8	Navodilo za obveščanje ob nesreči
------	-----------------------------------

ReCO pristojne osebe o proženju siren obvesti takoj po izvedenem alarmiranju in o tem obvesti tudi CORS. Preko radia, televizije ali na drug predviden način obvesti prebivalce na ogroženem območju o nevarnostih, ter jim posreduje napotke za osebno in vzajemno zaščito kot na primer tudi navodila in napotke objavljene na spletnih straneh URSZR:

D-7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
-----	---

Če siren zaradi okvare ne bi bilo mogoče prožiti iz ReCO Trbovlje, bi se alarmiranje s sireni dejansko lahko prožilo po lokacijah s strani PGD-jev (navodila naj bi bila nameščena na sireni) saj so vse stacionirane na gasilskih domovih.

P-39	Pregled lokacij elektronskih siren za javno alarmiranje
------	---

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

6.1. Aktiviranje organov vodenja in njihovih strokovnih služb

Poveljnika CZ, župana oz. pooblaščen osebno občine obvešča ReCO Trbovlje. Po obvestilu in prvih poročilih o posledicah nesreče s klorom, ki jih poveljnik CZ ali njegov namestnik pridobi od vodje intervencije, ki posredujejo na kraju dogodka, poveljnik CZ presodi trenutne razmere in oceni situacijo. **Na podlagi razsežnosti in posledic nesreče s klorom sprejme odločitev o aktiviranju občinskega načrta, kar pomeni tudi aktiviranje sil in sredstev ZRP.**

Glede na oceno stanja in razsežnosti nesreče poveljnik CZ najprej aktivira OŠCZ, ki je pristojen za operativno in strokovno vodenje ZRP. V nadaljevanju pa lahko aktivira še:

- Organe, službe in enote CZ Občine Hrastnik

6.2. Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč na občinski ravni

Aktiviranje obsega postopke in aktivnosti, s katerimi se sile za ZRP vpokličejo in organizirajo vključno za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči. O aktiviranju odloča poveljnik CZ v njegovi odsotnosti namestnik CZ ter vodja gasilske intervencije v skladu z Operativnim načrtom gasilskih enot občine Hrastnik.

Poveljnik CZ na podlagi presoje, lahko odredi tudi stanje pripravljenosti določenih občinskih sil za ZRP.

Pozivanje pripadnikov CZ in drugih sil za izvajanje nalog ZRP izvaja služba za podporo OŠCZ, pomoč pa nudi občinska uprava. Oddelek za finance Občine Hrastnik izvede vse postopke v zvezi z nadomestilom plač in povračila stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti v CZ oz. nalog ZRP.

Pripadnike CZ in drugih občinskih sil za ZRP se aktivira/poziva v skladu z dokumenti za aktiviranje in mobilizacijo občinskih sil in sredstev zaščite, reševanje in pomoč.

Občinske sile za ZRP, ki odidejo na prizadeto območje, se zberejo na svojih zbirališčih (predvidoma na lokaciji svojih društev ali v prostorih PGD Hrastnik), kjer se jim na podlagi potreb prizadetega območja določi delovišče. V primeru, da zaradi prevelike koncentracije klora na območju prostorov PGD Hrastnik se sile za ZRP zberejo na lokaciji PGD Prapretno in PGD Dol pri Hrastniku.

O pripravljenosti in aktiviranju CZ in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz občinske pristojnosti, odloča poveljnik CZ.

Vodja intervencije pa določi in aktivira dodatne gasilske enote iz PGD, ki bodo sodelovale pri zagotavljanju pomoči.

Potrebne sile se aktivirajo, če je potrebno glede na pričakovane posledice nesreče, izvajati ukrepe in naloge ZRP v TKI Hrastnik ter na celotnem območju ali delu območja občine.

Postopek aktiviranja:

Pozivanje – aktiviranje pripadnikov CZ in občinskih pogodbenih izvajalcev izvaja OŠCZ s svojo službo za podporo v sodelovanju z OU.

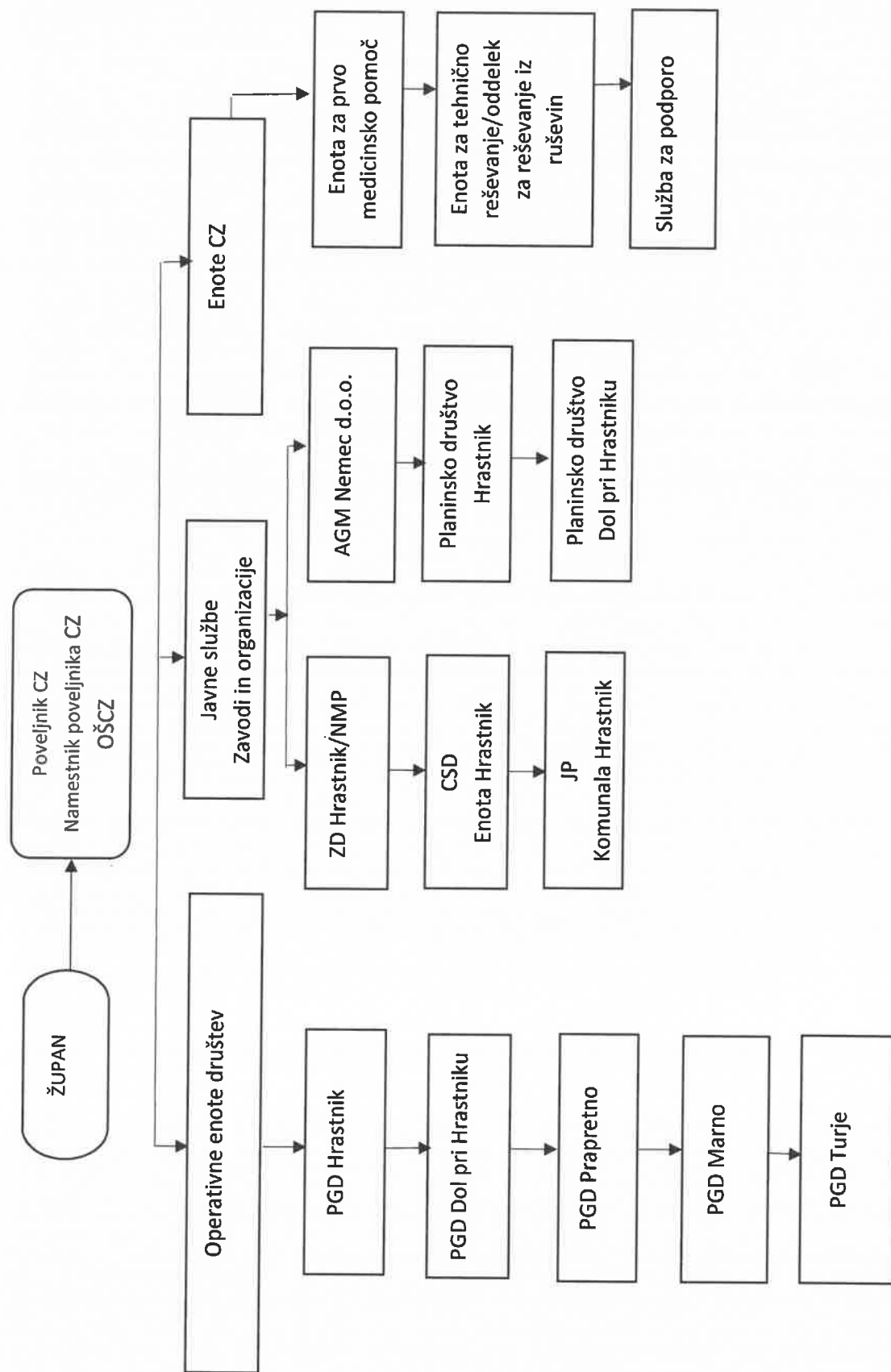
PGD Trbovlje-mesto, PGD Hrastnik, PGD Dol pri Hrastniku in krajevno pristojno PGD, aktivira ReCO v skladu z operativnim načrtom. Dodatno pomoč PGD-jev se aktivira na zahtevo vodje intervencije.

Načini aktiviranja:

1. Pozivniki (ZARE) – preko ReCO (za JGS Hrastnik),
2. Telefon (žični, GSM),
3. Izvzem/izvoz MTS JGS in MTS CZ.

D - 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D-25	Operativni načrt GE v občini Hrastnik

Občina Hrastnik ne razpolaga z zadostnimi silami in sredstvi za identifikacijo, dekontaminacijo in dolgotrajno posredovanje v pogojih kontaminacije, zato v takih primerih vodi intervencije ali poveljnik CZ preko ReCO zaprosi za pomoč regijo in državo za aktiviranje pristojnih državnih enot.

Slika 3: Organizacija sistema za ZIR v občini Hrastnik

6.3. Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

Materialna pomoč pri odpravljanju posledic nesreče s klorom obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki jo na območju občin ni mogoče dobiti ,
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v hrani, pitni vodi, zdravilih, obleki, obutvi ipd.,
- pomoč v sredstvih za začasno nastanitev in oskrbo ljudi, katerim je onemogočeno bivanje na domu.

V kolikor Občina Hrastnik ne more obvladati posledic nesreče z lastnimi silami in sredstvi, prosi za pomoč najprej Poveljnika CZ za zasavsko regijo in državo, preko Poveljnika CZ za zasavsko regijo in sicer s pisnim zahtevkom. O uporabi materialnih sredstev iz državnih rezerv za pomoč prizadetim ob nesreči, finančnih sredstvih ter mednarodni pomoči, odloča Vlada RS, v nujnih primerih pa tudi Poveljnik CZ RS.

Sosednje občine Trbovlje, Zagorje, Radeče in Laško, se v zagotavljanje pomoči vključujejo le na področju izvajanja zaščitnih in reševalnih aktivnosti na podlagi odločitve pristojnega regijskega poveljnika CZ oziroma na podlagi odločitev županov o nujenju pomoči sosednji občini. Slednje se v občini Hrastnik izvaja na podlagi dogovorov o medobčinski pomoči, ki temelji predvsem na solidarnosti.

D-27	Dogovor o medsebojnem sodelovanju in medsebojni pomoči med PGD-ji Občine Laško in PGD-ji Občine Hrastnik z dne 06. 04. 2020.
------	--

Pomoč iz sosednjih, manj prizadetih občin, oziroma pomoč iz regije kot so posamezni strokovnjaki, reševalne enote in službe ter materialna pomoč, se zberejo na mestu intervencije, ki ga določi vodja intervencije. V kolikor to ni možno se pomoč, ki prihaja po cesti sprejema v PGD Dol pri Hrastniku in v PGD Prapretno.

Glede na situacijo in specifikacijo materialne pomoč se pomoč lahko zbira na lokacijah PGD Hrastnik, PGD Dol pri Hrastniku ali na lokaciji PGD Prapretno .

Za pomoč s helikopterjem pa se kot heliodrom uporabi nogometno igrišče v Športnem parku Hrastnik ali na lokaciji Ojstrega.

Za sprejem in razdeljevanje pomoči skrbi služba za podporo oz. RK Hrastnik.

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1. Organi in njihove naloge

Vodenje sil za ZRP je urejeno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/06-UPB1 in 97/10 in 21/18 – ZNOrg). Operativno strokovno vodenje sil za ZRP ob nesreči se organizira in izvaja kot enoten sistem.

Na območju občine Hrastnik vodi oziroma usmerja ZRP ob nesreči s klorom Poveljnik CZ s pomočjo OŠCZ.

Za operativno vodenje in usmerjanje sil za ZRP v podjetjih, zavodih in organizacijah, njihov organ upravljanja imenuje poveljnika CZ ter organizira enote in službe v skladu z merili za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za ZRP, ki jih izda vlada RS. Svoje delovanje ob nesreči koordinirajo s poveljnikom CZ Občine Hrastnik ali vodjo intervencije.

7.1.1. Organi Občine Hrastnik

Župan Občine Hrastnik opravlja z zakonom predpisane naloge na področju zaščite in reševanja, predvsem pa:

- skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in uresničevanje zaščitnih ukrepov ter za odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč,
- vodi zaščito, reševanje in pomoč,
- v primeru naravne nesreče odloča o porabi rezervnih sredstev proračuna. Skladno z navodilom o izvrševanju proračuna lahko odloča o porabi sredstev rezervnega sklada v višini 30.000 EUR. O porabi višjih zneskov odloča občinski svet.
- v primeru nastale nevarnosti odredi evakuacijo ogroženih in prizadetih prebivalcev,
- odloča o nastanitvi ogroženih,
- skrbi za obveščanje javnosti,
- sprejme načrte zaščite in reševanja;
- skrbi za obveščanje prebivalstva o nevarnostih, o stanju varnosti in o sprejetih zaščitnih ukrepih;
- opravlja naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.2. Občinska uprava (OU)

- Aktivno podpira delo OŠCZ: zagotavlja pogoje za delovanje poveljnika CZ in OŠ CZ,
- opravlja upravne in strokovne naloge ZRP,
- zagotavlja informacijsko in administrativno podporo organom vodenja,
- organizira delo in pogoje za delo občinskih sil za ZRP,
- organizira delo in zagotavlja pogoje za delo komisije za ocenjevanje škode,
- pripravlja prva, vmesna (delna) in končna poročila o nesreči,
- opravlja druge naloge, ki so prednostne v času ZRP in odpravljanja posledic nesreče,
- organizira delo občine v skladu z nastalo situacijo,
- izvaja vse naloge in jih opravlja v skladu z nastalo situacijo po odločitvi župana in poveljnika CZ ob sodelovanju z direktorjem/ico občinske uprave,
- aktivira in objavi telefonsko številko za posredovanje informacij občanom,

- organizira službo za informiranje javnosti, opravlja vse druge naloge iz svoje pristojnosti in druge naloge v skladu z Načrtom dejavnosti OU ob naravnih in drugih nesrečah ,

D-28	Načrt dejavnosti občinske uprave Občine Hrastnik v primeru naravnih in drugih nesreč, januar 2020
------	---

7.1.3. Organi vodenja

Poveljnik CZ Občine Hrastnik:

Vodenje sil za ZiR na nivoju občine opravlja poveljnik CZ Občine Hrastnik ali njegov namestnik tako da:

- odreja aktiviranje CZ in drugih sil za ZRP;
- vodi in usmerja operativno-strokovno dejavnost ZRP na območju občine ob naravnih in drugih nesrečah;
- skrbi za koordinacijo in usklajeno delovanje vseh sil za ZRP,
- vodi podrejene enote, službe in druge sile, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju;
- uveljavlja zaščitne in druge nujne ukrepe ter nadzira njihovo izvajanje;
- zaprosi poveljnika CZ za zasavsko regijo za pomoč iz drugih regij in države (zaprosi preko ReCO Trbovlje poveljnika CZ RS za aktiviranje državne enote).
- skrbi za obveščanje javnosti o nevarnostih, stanju in sprejetih ukrepih;
- obvešča poveljnika CZ za zasavsko regijo o posledicah in stanju na prizadetem območju ter predlaga odpravljanje posledic nesreče;
- vodi pripravo poročila o nesreči;
- usklajuje pomoč in dejavnosti za ZiR pri odpravljanju posledic;
- pripravlja predloge odločitev organov CZ.

Poveljnik CZ občine lahko za vodenje posameznih intervencij ZiR določi vodjo intervencije.

Poveljnik CZ občine je za svoje delo odgovoren županu.

Štab CZ Občine Hrastnik (OŠCZ):

OŠCZ je organiziran za pomoč pri vodenju ter za opravljanje drugih operativno-strokovnih nalog ZRP. OŠCZ pod vodstvom poveljnika CZ organizira in izvaja reševalne intervencije iz občinske pristojnosti, koordinira izvajanje zaščitnih ukrepov, usklajuje izvajanje ukrepov in nalog ZRP, organizira potrebno pomoč v silah in sredstvih za ZRP.

Pri tem sodelujejo člani štaba, delavci občinske uprave ter drugi strokovnjaki, ki jih vključi v delo poveljnik CZ. Poveljnik CZ lahko za izvedbo posameznih nalog ustanovi ustrezne delovne skupine ali druga začasna delovna telesa.

OŠCZ ima naslednje naloge:

- nudi Poveljniku CZ strokovno pomoč pri vodenju nalog ZRP;
- izdeluje ocene situacije (ocena posledic nesreče, presoja razvoja razmer in ogroženosti, sprejeti zaščitno - reševalni ukrepi, ocena sil in sredstev), vodenje karte in sprotno spremljanje razmer na terenu;
- organizira in izvaja reševalne intervencije iz občinske pristojnosti;
- uveljavlja zaščitne in druge nujne ukrepe ter nadzira izvajanje,

- odloča o uporabi sil in sredstev,
- usklajuje pomoč in dejavnosti za zaščito in reševanje pri odpravi posledic,
- pripravlja predloge in odločitve s področja zaščite, reševanja in pomoči za Občinski svet in župana,
- zagotavlja informacijsko podporo;
- zagotavlja logistično podporo občinskim silam za ZRP;
- opravlja administrativne zadeve,
- izvaja ogleda na terenu in priprava poročil.

Delo OŠCZ vodi poveljnik CZ, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik.

Priprava za delovanje OŠCZ:

Služba za ZiR Občine Hrastnik poskrbi, da bodo v štabu naslednja sredstva in material:

- načrti zaščite in reševanja,
- fascikel z vsemi občinskimi dodatki in prilogami ter ostalimi državnimi dodatki in prilogami v skladu z občinskim načrtom ZiR,
- običajni zemljevid občine Hrastnik v merilu 1:25000 ali vsaj 1:500000,
- vsi potrebni obrazci za delo štaba,
- prenosna UKW postaja za sistem ZARE,
- telefon,
- osebni računalnik,
- projektor,
- magnetna tabla.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
-----	---

Poveljnik JGS Hrastnik oziroma vodja intervencije:

- vodi intervencijo,
- organizira in zagotavlja operativno izvedbo ZRP ukrepov na lokaciji nesreče,
- določa gasilske enote za sodelovanje in pomoč pri izvedbi zaščitnih ukrepov (ZR) ukrepov,
- koordinira aktivnosti s Poveljnikom CZ v zvezi s potrebnimi ukrepi ter dodatnimi potrebami po silah in sredstvih ZRP,
- poroča Poveljniku CZ o situaciji in izvajanju ukrepov ZRP,
- zaprosi preko ReCO poveljnika CZ RS za aktiviranje državnih enot in institucij ZIR.

7.1.4. Druga podjetja, zavodi, organizacije javnega značaja

V skladu z njihovim pristojnostim in nalogam se pričakuje izvedba posameznih nalog in pomoči glede na zahtevnost razmer.

PGD Trbovlje-mesto (GEŠP)

- sodeluje in pomaga pri izvedbi ukrepov ZRP ob nesreči s klorom,
- izvaja naloge tehničnega reševanja ob nesreči s klorom,

- izvaja splošne reševalne naloge ob nesreči s klorom,
- sodeluje in pomaga pri izvajanju intervencijske sanacije in pri odpravi drugih posledic nesreče s klorom.

JGS Hrastnik

- izvaja vse naloge ZRP ob požarih v skladu s pravili stroke,
- sodeluje in pomaga pri oskrbi s pitno vodo,
- sodeluje in pomaga pri izvedbi ukrepov ZRP ob nesreči z nevarnimi snovmi glede na razpoložljivo zaščitno reševalno opremo,
- sodeluje ali izvaja zavarovanje lokacije in/ali območja nesreče ter infrastrukturnih naprav in napeljav ob nesreči,
- organizira ali sodeluje pri izvedbi takojšnjega začasnega umika prizadetih in ogroženih ljudi, živali in premoženja,
- izvaja določene naloge tehničnega reševanja in logistike ob nesreči z nevarnimi snovmi,
- izvaja splošno reševalne naloge ob nesreči z nevarnimi snovmi,
- sodeluje in pomaga pri izvajanju intervencijske sanacije in pri odpravi drugih posledic nesreče z nevarnimi snovmi.

Lokalno JGS v občini Hrastnik opravlja 5 PGD-jev in in 2 PIGD-ja ter njihove gasilske enote (GE), ki se povezujejo v Gasilsko zvezo Hrastnik (GZV). Operativne GE PGD-jev tvorijo Poveljstvo Hrastnik (PV).

PGD-ji na območju občine Hrastnik so: PGD Hrastnik, PGD Dol pri Hrastniku PGD Prapretno, PGD Marno, PGD Turje, PIGD TKI, PIGD Steklarna Hrastnik.

Osrednjo enoto tvori PGD Hrastnik, ki jo kadrovsko in z gasilsko reševalno opremo dopolnjuje PGD Dol pri Hrastniku.

PGD-ji opravljajo naloge gasilstva ter v skladu z njihovo usposobljenostjo in opremljenostjo.

PGD-ji, ki imajo vozila za prevoz moštva (kombi) sodelujejo pri nalogah prevozov moštva in evakuiranih prebivalcev ter logistike.

P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov	
------	---	--

Javno podjetje komunala Hrastnik d.o.o. s pogodbenimi izvajalci (JP KH)

- izklop vodovoda, zagotavljanje ter vzdrževanje sistema oskrbe s pitno vodo in hidrantnega sistema;
- opravljanje naloge gradbeno-tehničnega reševanja,
- sanacije oziroma odprava posledic nesreč na občinski prometni in komunalni infrastrukturi;
- postavitve in ureditve začasnih nastanitvenih lokacij s komunalno infrastrukturo;
- zagotavljanje in odvoz gradbenega materiala

Zdravstveni dom Hrastnik (ZD Hrastnik):

ZD Hrastnik je javni zdravstveni zavod, ki zagotavlja zdravstveno dejavnost na primarni ravni v občini Hrastnik.

- prva pomoč in nujna medicinska pomoč (NMP) poškodovanim in obolelim,
- nudenje zdravstvenega varstva ljudi, moštva enot in služb za ZRP
- organizacija transporta ranjenih ter potrjevanje smrti
- nudenje prve psihološke pomoči;
- sodelovanje s Štabom CZ Občine Hrastnik ob nesrečah s klorom.

Ob množični nesreči pod vodstvom ZD Hrastnik pomagajo pri triazi in nudenju prve pomoči bolničarji občinskih ekip in PP RK.

Center za socialno delo Zasavje, enota Hrastnik (CSD, Enota Hrastnik):

- nudi prvo socialno pomoč ogroženemu in prizadetemu prebivalstvu,
- nudi psihosocialno pomoč ogroženemu in prizadetemu prebivalstvu,
- informira prizadete in javnost o pravicah za pridobitev materialnih sredstev,
- organizira in sodeluje pri oskrbi z osnovnimi dobrinami in s socialnimi storitvami,
- zagotavlja varnost in zaščito ranljivih skupin (otroci, noseče ženske, enostarševske družine, bolni itd.)
- pridobivajo informacije na terenu in nudijo pomoč prizadetim pri iskanju njihovih bližnjih,
- sodeluje pri evakuaciji, organizaciji sprejema, namestitvi in oskrbi evakuiranih prebivalcev,
- koordinira in vodi evidence potreb prizadetih ljudi in jih vključuje v socialnovarstvene programe v lokalni skupnosti,
- namešča v ustrezne ustanove,
- vzpostavi kontakt in sodeluje s Štabom CZ in z ostalimi službami,
- odloča o izrednih denarnih socialnih pomočeh,
- ocenjuje in sodeluje pri odpravljanju posledic nesreče,
- organizira in vzpodbuja k skupnostnim akcijam na terenu (delavnice za otroke, starejše, usposabljanje prostovoljcev in druge delavnice).

Policijska postaja Hrastnik (PP Hrastnik):

Opravlja ukrepe in naloge na področju javne varnosti, predvsem pa:

- varuje življenje, osebno varnost in premoženje ljudi na prizadetem območju,
- sodeluje pri evakuaciji,
- **ureja promet v skladu z določenim prometnim režimom,**
- Izvaja zaporo cest in območja nesreče,
- Identifikacija mrtvih,
- vzdržuje javni red,
- v skladu z nastalimi razmerami preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške,
- sodeluje pri izvajanju humanitarnih, oskrbovalnih, izvidovalnih in drugih nalog,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti v skladu z zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev.

Elektro Ljubljana, DE Trbovlje, nadzorništvo Hrastnik

- vzpostavi takojšen nadzor nad okvaro elektro infrastrukture,
- izvede izklop in vklop električne energije,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti in naloge v skladu z načrtom ZiR podjetja.

VURS, Območni urad Celje

- dajanje prve veterinarske pomoči poškodovanim živalim,
- zasilni zakol poškodovanih živali,
- odstranjevanje živalskih trupel (kadavrov) ter
- izvajanje drugih higienskih in proti epidemioloških ukrepov za zaščito živali.

Uprava za varno hrano, veterino in varstvo rastlin, območni urad Celje (UVHVVR)

- podaja navodila in ukrepe za živali, hrano in rastline: prepoved paše živali, prepoved uporabe krme (seno, silaža);
- spremlja gibanje obolele živine v občini in regiji,
- izdaja navodila za zdravljenje obolele in poškodovane živine,
- vodi register govedi, prašičev, drobnice, kopitarjev, rib, čebelnjakov, psov in drugih živalskih vrst,
- vodi register pridelovalcev in trgovanje z rastlinami in semenskega materiala (hrane)
- vodi evidenco vzorčenja živil in krme,
- izvaja inšpekcijski nadzor (ob vzorčenju NLZOH zemlje, krme in zelenjave na območja nesreče),
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Slovenska vojska (SV)

- izvaja radiološki, dozimetrični in meteorološki monitoring, izvidovanje ogroženih področij in označevanje kontaminiranega zemljišča skupaj z drugimi silami za ZRP,
- izvaja radiološko dekontaminacijo ljudi, materialnih dobrin in zemljišč skupaj z drugimi silami za ZRP,
- izvaja vzorčenje,
- izvaja radiološke laboratorijske analize vzorcev,
- nudi pomoč pri izvajanju osnovnih ukrepov zaščite pred radiološko kontaminacijo,
- organizira zaščito in reševanje pripadnikov SV ter sredstev, ki jih upravlja,
- nudi nujno medicinsko pomoč,
- nudi pomoč pri evakuaciji civilnega prebivalstva,
- nudi pomoč pri zagotavljanju pogojev za namestitev in oskrbo ogroženega prebivalstva v primeru evakuacije,
- skladno s svojimi pristojnostmi usklajuje sodelovanje enot in služb SV pri izvajanju nalog ZRP,
- skladno s pristojno zakonodajo zagotavlja uporabo materialnih sredstev SV za ZRP in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Društva in nevladne organizacija

- **RK Hrastnik** opravlja naloge: prve medicinske pomoči, oskrbe prizadetega prebivalstva z osnovnimi živili in življenjskimi potrebščinami, spremljanje in oskrbe evakuiranega prebivalstva, opravljanje nalog v zvezi z obveščanjem, evidentiranjem in poizvedovanjem za žrtvami in prizadetimi v naravnih in drugih nesrečah, oskrba reševalnih enot, usposabljanje bolničarjev prve pomoči in organiziranje enot prve pomoči.
- **Planinsko društvo Hrastnik** opravlja naloge postavitve začasnih šotorskih prebivališč, sodelovanje pri evakuaciji, spremljanje, namestitve, oskrba evakuiranih prebivalcev in oskrba reševalnih enot.
- **Planinsko društvo Dol pri Hrastniku** opravlja naloge postavitve začasnih šotorskih prebivališč, sodelovanje pri evakuaciji, spremljanje, namestitve, oskrba evakuiranih prebivalcev in oskrba reševalnih enot.
- **CB Radioklub »Hrast«**
- opravlja naloge s področja zvez in informacijske ter komunikacijske podpore.
- **PGD-ji v GZ Hrastnik**, ki so vključeni v akcijo ZRP ob nesreči s klorom, izvajajo po odredbi poveljnika oz. vodje gasilske intervencije naloge iz svoje pristojnosti za katere so opremljeni in usposobljeni.

Javne službe

OŠ NH Rajka Hrastnik in Vrtec Hrastnik opravljata naloge oskrbe s prehrano ter naloge za katere so usposobljeni in opremljeni v skladu s svojimi načrti dejavnosti.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P- 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR

7.1.5. Službe in enote Civilne zaščite

Služba za podporo

Služba za podporo je sestavljena iz ekip za opravljanje podpornih nalog, ki jo sestavljajo:

- ekipa za informacijsko in komunikacijsko podporo in administrativna dela,
- ekipa za oskrbo

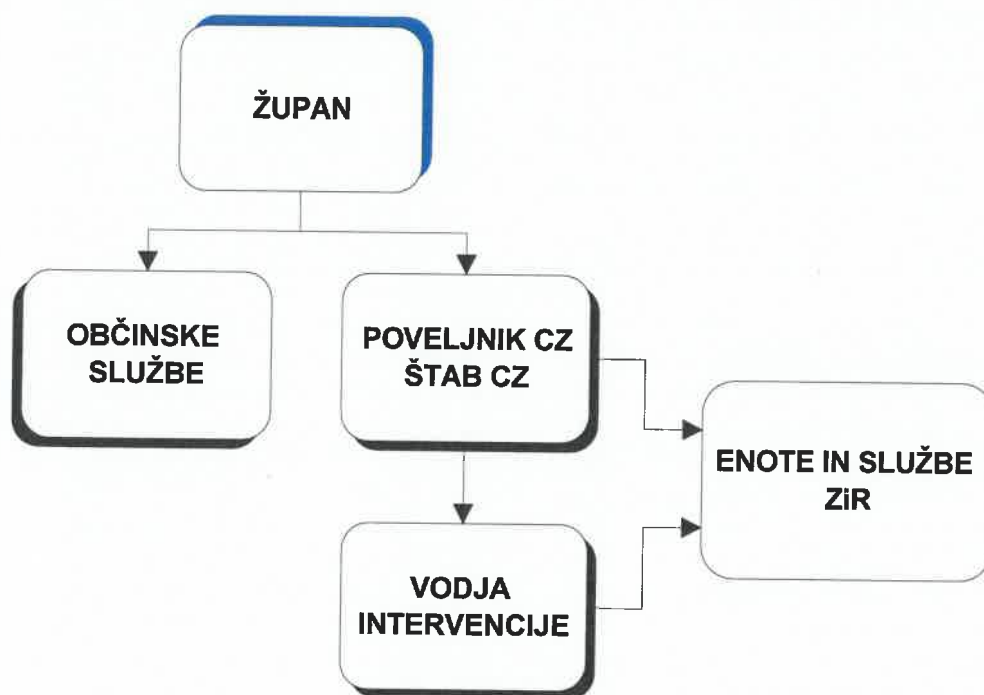
Enota za nudenje prve pomoči:

- ekipi prve pomoči .

Tehnično reševalne enote:

- ekipa za iskanje zasutih iz ruševin,
- ekipa za reševanje zasutih iz ruševin.

7.2. Operativno vodenje

Slika 4: Operativno vodenje na občinskem nivoju.

Dejavnost za ZRP na območju občine operativno vodi poveljnik CZ s pomočjo OŠCZ.

Poveljnik CZ ob nesreči lahko določi odgovorno osebo (vodjo intervencije) za izvajanje posameznega ukrepa zaščite in reševanje ali naloge. Odgovorna oseba vodi in koordinira potek posameznega ukrepa ali naloge ZIR in je za svoje in delo enote odgovoren poveljniku CZ, ki mu redno poroča o poteku naloge. V primeru, da občina ne razpolaga z ustreznimi silami, poveljnik CZ, skladno z načelom postopnosti, zaprosi za pomoč v silah in sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč Izpostavo URSZR Trbovlje oz. regijskega poveljnika CZ, ta pa glede na potrebe, poveljnika CZ RS.

Poveljnik CZ lahko za izvedbo posamezne naloge ustanovi začasne delovne skupine ter določi vodjo intervencije, ki so mu podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju nalog ZRP na prizadetem območju.

Logistično podporo silam za ZRP, ki obsega zagotavljanje zvez, opreme, materiala, prevoza, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva, zagotavlja OŠCZ s službo za podporo.

Posledice nesreče je treba čim prej ustrezno dokumentirati. V ta namen se vodi delovodnik.

OŠCZ mora ob nesreči s klorom v TKI Hrastnik čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne pomoči, nato pa se osredotočiti na obveščanje javnosti, na izdelavo strategije ukrepanja do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje, ki zajema določitev prednostnih nalog, človeške in materialne vire, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog ter nosilce koordinacije.

OŠCZ mora zagotoviti začasna prebivališča in osnovne pogoje za življenje vsem prizadetim osebam, katerim je onemogočeno bivanje na domu.

OŠCZ ob nesreči s klorom v TKI Hrastnik organizira svoje delo na sedežu OŠCZ, ki se nahaja v prostorih Občine Hrastnik, kjer so za operativno delo pripravljeni ustrezni prostori. V primeru, da zaradi prevelike koncentracije klora delo na sedežu OŠCZ ni mogoče ali zaradi drugih razlogov onemogočeno delo OŠCZ-ja, se preseli na rezervno lokacijo v prostore PGD Dol pri Hrastniku.

Intervencijska vozila in vozila s prednostjo imajo ob naravnih in drugih nesrečah v času intervencij prednost vožnje pred drugimi vozili.

7.3. Organizacija zvez

Pri neposrednem vodenju intervencije in drugih akcij ZRP se uporablja sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZARE, ZARE PLUS) ter sistem osebne klica. Sistem zvez ZARE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij ter drugih zaščitnih in reševalnih akcij. Informacijsko-komunikacijska središča tega sistema so v centrih za obveščanje, prek katerih se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne informacijsko – komunikacijske sisteme.

Pri prenosu podatkov in govornem komuniciranju se lahko uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in Zakonom o elektronskih komunikacijah. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci ZRP poteka s storitvami oziroma zvezami kot so:

- sistemi in omrežja:

- radijske zveze – sistem ZARE, ZARE DMR in ZARE PLUS, letalske radijske postaje,
- sistem osebne klica ZARE,
- paketni radio za prenos podatkov in druge zveze, ki jih uporablja Zveza radioamaterjev Slovenije,
- sistem javne stacionarne telefonije,
- sistem javne mobilne telefonije,
- prenosne bazne postaje mobilne telefonije,
- sistem zvez, ki jih uporablja Slovenska vojska,
- sistem zvez TETRA, ki jih uporablja Policija,
- internet zaščite in reševanja,
- internet/svetovni splet.

– storitve:

- govorne komunikacije,
- prenos podatkov – kratka sporočila,
- prenos podatkov – kratka sporočila – pozivanje – sistem osebnega klica,
- prenos podatkov – elektronska pošta,
- prenos podatkov – telefaks.

Poveljnik CZ oziroma vodja intervencije zagotavlja ob naravni ali drugi nesreči operaterjem sistema javne stacionarne in mobilne telefonije dostope do komunikacijskih objektov, ki so na območjih nesreče (intervencije) v okvari, in sicer do odprave napak ter ponovnega začetka delovanja.

7.3.1. Sistem zvez ZARE

Pri operativnem vodenju dejavnosti za ZRP se uporabljata sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZARE), ki ima podsistem radijskih zvez in podsistem osebnega klica. Sistem zvez ZARE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij ter drugih zaščitnih in reševalnih akcijah, ter je namenjen vsem izvajalcem nalog v okviru sistema zaščite in reševanja (uporabljajo ga pripadniki enot in služb CZ, gasilci, gorski reševalci, jamarji, potapljači, kinologi idr.). Telekomunikacijsko središče sistema ZARE je v zasavski regiji v ReCO Trbovlje. Prek njega se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne telekomunikacijske sisteme.

Sistem radijskih zvez ZARE je koncipiran tako, da je možno uporabiti določeno število semiduplexnih kanalov (število je določeno s številom repetitorjev, ki so dosegljivi vsem R/p – ročne, mobilne, stacionarne na območju regije) in celoten nabor simpleksnih kanalov, ki so na razpolago v celotnem sistemu. Omejitve obstajajo zaradi konfiguracije terena, tehničnih lastnosti radijskih zvez in zasedenosti kanalov.

Za operativne zveze v okviru enot in služb, ki izvajajo zaščito reševanje in pomoč ob nesreči s klorom se uporablja simpleksni (SI) kanal radijskih zvez ZARE, ki ga določi ReCO Trbovlje.

Kanale zvez na prošnjo vodje intervencije določi ReCO.

Numerična oznaka kanala (A-analogni)	Lokacija repetitorja	Regija	Regijski center za obveščanje
10	Čemšenik	Zasavska	Trbovlje
20	Kum	Zasavska	Trbovlje
30	Mrzlica	Zasavska	Trbovlje

- Analogne repetitorske postaje

Numerična oznaka kanala (D-digitalni)	Lokacija repetitorja	Regija	Regijski center za obveščanje
30	Mrzlica	Zasavska	Trbovlje

- Digitalne repetitorske postaje - DMR

Zveze ZARE	Prikaz uporabnosti repetitorskih kanalov po občinah v regiji		
	Hrastnik	Trbovlje	Zagorje ob Savi

Odprt repetitor (SD)	D-30, A-20	D-30, A-20	D-30, A-20, A-10
Dodeljen repetitor (SD)	A-30	A-30	A-30
Dodeljeni simpleks	A-35	A-36	A-37
Simpleks	Kanale od 35 do 37, 43 in 49 (izjemoma tudi 38 do 41) dodeli na zahtevo ReCO Trbovlje		

- Uporabnost repetitorskih (SD) ter simpleksnih (SI/IS) kanalov v sistemu zvez ZARE na nivoju zasavske regije

Radijske zveze sistema ZARE se uporabljajo v skladu z navodilom za uporabo radijskih zvez ZA-RE.

Trenutno se vzpostavlja digitalni sistem DRO-DMR za potrebe URSZR in drugih državnih organov DRO.

7.3.2. Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZARE

Mobilne repetitorske postaje se uporablja za nadomestilo izpadlih repetitorskih postaj radijske mreže Sistema zvez ZARE ali za izboljšanje delovanja omenjene mreže v primeru lokacije s slabšo pokritostjo z radijskim signalom ZARE ali potrebe po dodatnem repetitorju zaradi povečanega radijskega prometa oziroma zahteve zaradi organizacije prometa radijskih ZARE ob jedrski ali radiološki nesreči.

Dokončno se kanale mobilnih repetitorjev določi ob postavitvi repetitorja. Praviloma se uporabljata kanala 31 in 32, možno pa je uporabiti kateri koli repetitorski kanal Sistema zvez ZARE, Slika 6.

Slika 5: Lokacije repetitorskega sistema ZARE.

7.3.3. Podsystem osebnega klica

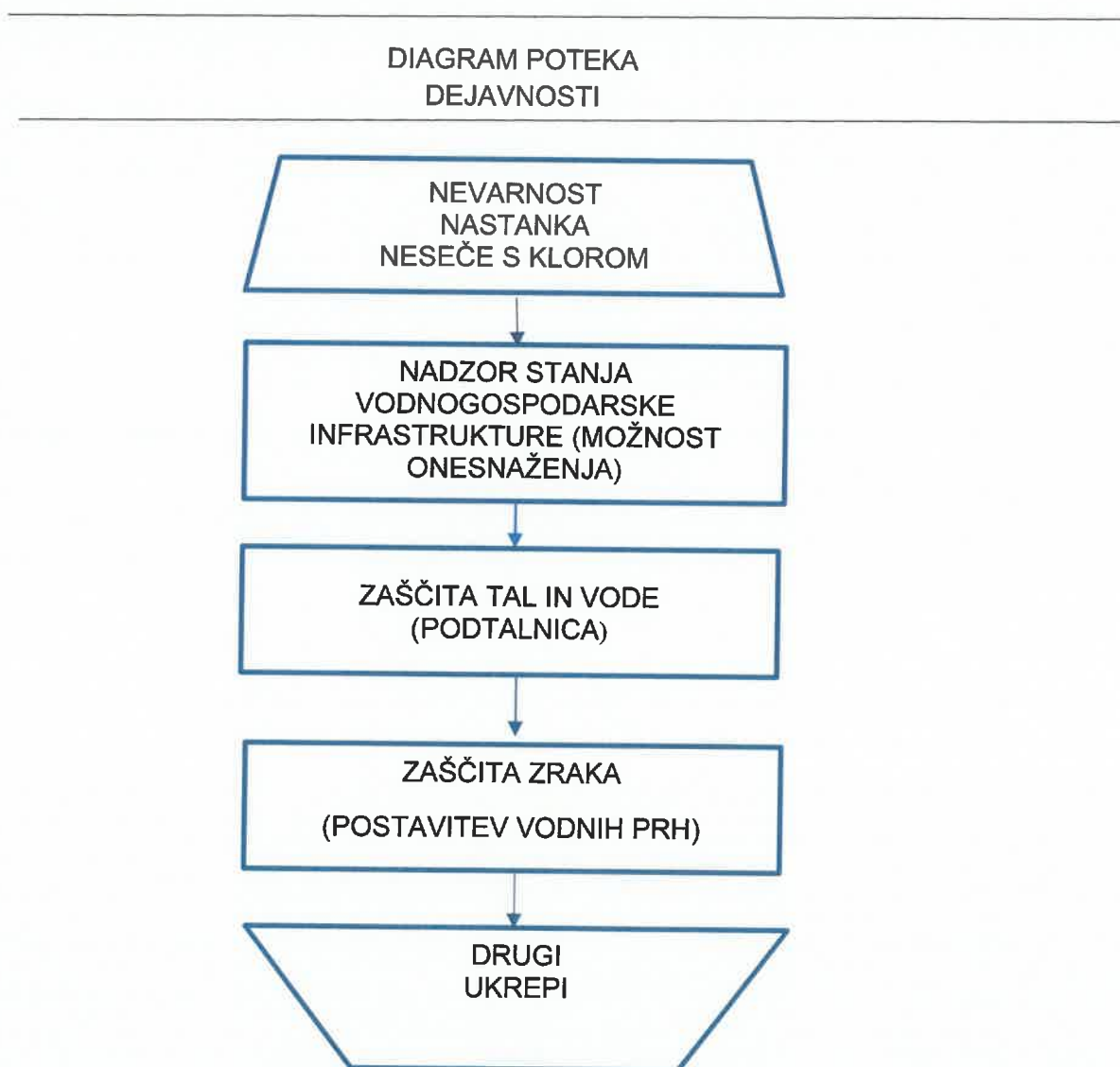
V sistemu zvez ZA-RE deluje tudi podsystem osebnega klica (pozivniki oziroma pagerji). Ta omogoča pošiljanje pisnih sporočil imetnikom sprejemnikov osebnega klica. Sporočila pošiljajo pristojni regijski centri za obveščanje. Oddajniško mrežo sestavlja 47 oddajnikov zgornje mreže in 69 digitalnih repetitorjev spodnje mreže. Če bi bilo potrebno, bi bilo mogoče namestiti tudi mobilni digitalni repetitor. Na območju ljubljanske regije bi mobilni digitalni repetitor lahko namestili v bližnji okolici.

8. ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI (ZRP)

Zaščitni ukrepi ter naloge ZRP ob nesreči z nevarnimi snovmi obsegajo vse tiste ukrepe in dejavnosti, ki so potrebni za odpravljanje posledic nesreče, da se zagotovijo osnovni pogoji za življenje ter zagotovijo pogoji za trajno obnovo prizadetega območja. Dejavnosti za zagotovitev osnovnih življenjskih pogojev obsegajo zlasti oskrbo s pitno vodo, hrano, zdravili, električno energijo, ureditev nujnih prometnih povezav, komunalnih storitev, oskrbo živali in nujno zavarovanje kulturne dediščine. Izvajanje zaščitnih ukrepov na prizadetem območju občine Hrastnik je v pristojnosti Občine Hrastnik. V kolikor Občina Hrastnik s svojimi silami in sredstvi ne zmore izvesti zaščitnih ukrepov zaprosi za pomoč regijo.

8.1. Zaščitni ukrepi

8.1.1. Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Slika 6: Algoritem poteka prostorskih, urbanističnih, gradbenih in drugih tehničnih ukrepov

Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi se izvajajo takoj po prvih obvestilih o nesreči s klorom v TKI Hrastnik.

Naloge tehničnega reševanja ob nesreči s klorom izvajajo:

- GEŠP PGD Trbovlje-mesto,
- PGD Hrastnik, PGD Dol pri Hrastniku in lokalna pristojna prostovoljna gasilska društva.

Gasilske enote (GE) izvajajo:

- preprečevanje nastanka požarov in eksplozij,
- gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah,
- sodelovanje pri evakuaciji prebivalstva,
- sodelovanje pri prenosu poškodovanih s kraja nesreče,
- preprečevanje nadaljnjega izhajanja klora,

V primeru izpada električnega toka ali potrebam po izklopu el. toka, ReCO na podlagi odločitve vodje intervencije obvesti Elektro Ljubljana, DE Trbovlje oz. nadzorništvo Hrastnik, ki je sistemski operater električne energije na območju občine Hrastnik.

Ob nesreči s klorom, naloge zapore cest in zagotovitev obvozov izvedejo podjetja oziroma službe, zadolžene za vzdrževanje cest (JP Komunala Hrastnik d.o.o., državne ceste CGP Novo Mesto d.o.o.). Policija izvaja nadzor in urejanje prometa na ogroženem območju.

Slovenske železnic (SŽ) poskrbijo za potrebno varnost na železniški infrastrukturi.

Takoj po nesreči bo poveljnik CZ organiziral preverjanje stanja na terenu. Prvo hitro in grobo oceno stanja, predvsem z vidika ogroženosti prebivalstva in onesnaženosti okolja opravijo že občinski predstavniki ali člani OŠCZ.

D-29

Opomnik izvajanje ukrepov sil ZRP v primeru nesreče s klorom v TKI Hrastnik

8.1.2. Zaklanjanje

Slika 7: Algoritem poteka zaklanjanja

Zaklanjanje je zaščitni ukrep, s katerim se na območju nesreče ali na ogroženem območju zavarujemo pred učinki nesreče in je opredeljen v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Je ravno nasprotni zaščitni ukrep od evakuacije, kjer se umaknemo izven območja nesreče ali ogroženega območja. Zaklanjanje ob nesreči s klorom v TKI Hrastnik odredi **vodja intervencije**, poveljnik **CZ Občine Hrastnik** ali župan.

Zaklanjanje ogroženega prebivalstva se izvaja v primeru, kadar pride do uhajanja klora v ozračje in je ogroženo življenje in zdravje okoliškega prebivalstva, oziroma, ko je razglašena III stopnja nevarnosti.

Preden se odredi zaščitni ukrep zaklanjanje, se oceni stanje. Zaklanjanje ogroženih in prizadetih prebivalcev se izvaja, če ni mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti. Posebno še za zaščitni ukrep zaklanjanje je zelo pomembna hitra ocena situacije, ker je običajno čas, ki je na razpolago za učinkovito izvedbo zaklanjanja, kratek. Posebej to velja za nesrečo s klorom.

Priprava ocene situacije ob nesreči s klorom je ključnega pomena. Na podlagi strokovne ocene se odloči ali je zaščitni ukrep zaklanjanje treba odrediti. Pomemben je prenos informacij od podjetja, do tistih, ki sprejemajo odločitve.

Občani so seznanjeni z ukrepi v slučaju nesreče s klorom z zloženkami, ki jih prejme vsako gospodinjstvo. Zaščitni ukrepi v slučaju nesreče s klorom v TKI Hrastnik so objavljeni tudi na spletni strani Občine Hrastnik.

8.1.3 Odreditev zaklanjanja

Zaklanjanje se odredi, če so neposredno ogrožena življenja prebivalcev, živali, živine in domačih živali ter dobrin ali če ni mogoče drugače zaščititi kulturne dediščine in traja toliko časa, dokler neposredna nevarnost ni odpravljena.

Zaklanjanje lahko odredi župan, v nujnih primerih pa tudi pristojni poveljnik Civilne zaščite.

O odločitvah poveljnika Civilne zaščite se priporoča vodenje delovodnika, pri čemer se za odločitve, ki so povezane z večjimi finančnimi posledicami, izdajajo pisne odredbe. Če razmere to onemogočajo, se pisna odredba izda takoj, ko je to mogoče. Delovodnik vodi služba za podporo štabu.

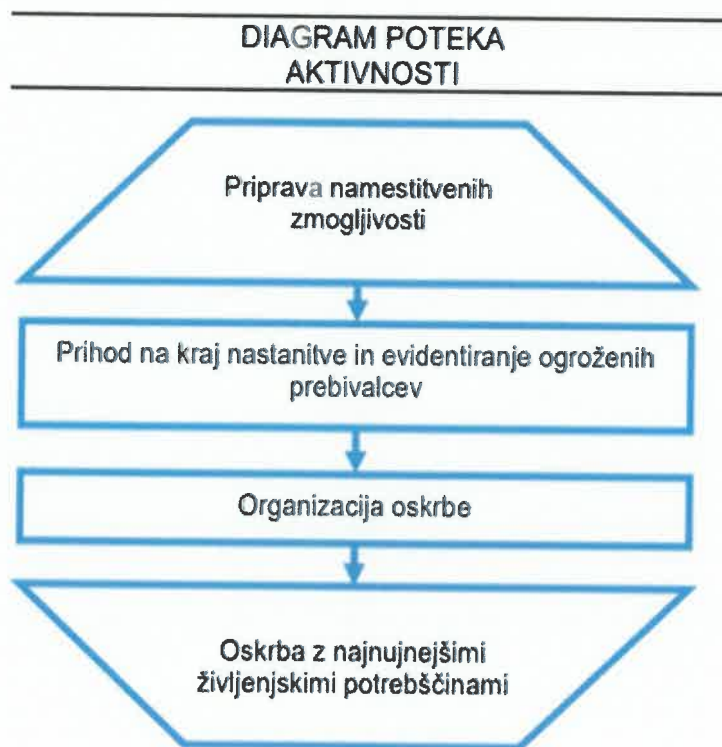
Evakuacija se izvaja za del zaposlenih v Steklarni Hrastnik.

Evakuacijo in usmerjanje zaposlenih v Steklarni Hrastnik izvaja OŠCZ Steklarna Hrastnik s pomočjo članov PIGD Steklarna.

8.1.4 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Oskrba ogroženih prebivalcev se izvaja v primerih, ko se prebivalci, ki se zaklanjajo soočijo s težavami, zaradi katerih morajo zapustiti domove. Ti stanovalci svoje težave sporočijo na ReCO Trbovlje ali na tel. številko, ki je ob nesreči s klorom javno objavljena. Oskrba ogroženih prebivalcev zajema sprejem, nastanitev in oskrbo s hrano, pitno vodo, obleko in drugimi življenjskimi potrebščinami.

V primeru nesreče s klorom se ukrep izvaja po naslednji shemi.

Slika 8: Algoritem sprejema in oskrbe ogroženih prebivalcev

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsega:

- evidentiranje ogroženih prebivalcev,
- urejanje sprejemališč,
- prevoz, sprejem in nastanitev prebivalstva,
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami (pitno vodo, hrano, obleko, električno energijo, nujno zdravstveno oskrbo, psihološko pomočjo in obveščanjem),
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

8.1.5. Radiološka, kemijska in biološka zaščita

Slika 9: Algoritem poteka radiološke, kemijske in biološke zaščite

Nadzor nad skladiščenjem in ravnanjem s klorom izvaja TKI Hrastnik.

V kolikor pride do izhajanja klora vodja izmene o tem obvesti ReCO Trbovlje na številko 112.

RKB zaščita, obsega:

- evidentiranje virov tveganja,
- izvidovanje nevarnih snovi v okolju (detekcija, identifikacija, dozimetrija, preprostejše analize),
- ugotavljanje in označevanje meja kontaminiranih območij,
- ugotavljanje prenehanja radiološke in kemijske nevarnosti,
- jemanje vzorcev za analize in preiskave,
- usmerjanje, usklajevanje in izvajanje zaščitnega ukrepa,
- dekontaminacija ljudi in opreme,

RKB zaščito organizirajo in pri izvajanju zaščitnega ukrepa sodelujejo gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki v svojem delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi, ter občine (skupaj z gasilskimi enotami širšega pomena), na območju katerih je sedež naštetih družb.

Podjetje TKI Hrastnik morajo poskrbeti za vse ukrepe preprečevanja izpusta klora, ter o svoji dejavnosti, ki lahko ogrozi lokalno skupnost, tej tudi poročati.

Na območju občine Hrastnik je za izvajanje dekontaminacije zadolžena GEŠP PGD Trbovlje-mesto, ki ima v uporabi šotor z opremo za izvajanje dekontaminacije.

Obveščanje, alarmiranje in zaščitni ukrepi se izvajajo skladno z načrti aktiviranja GZ Hrastnik in dokumenti za izvajanje opazovanja, obveščanja, aktiviranja in alarmiranja v Občini Hrastnik.

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju

Ob pojavu nesreče s klorom lahko pride do različnih nevarnosti za javno zdravje. NIJZ OE Ljubljana na osnovi ocene tveganja predlaga ukrepe za varovanje zdravja s poudarkom na najbolj ranljivih skupinah populacije.

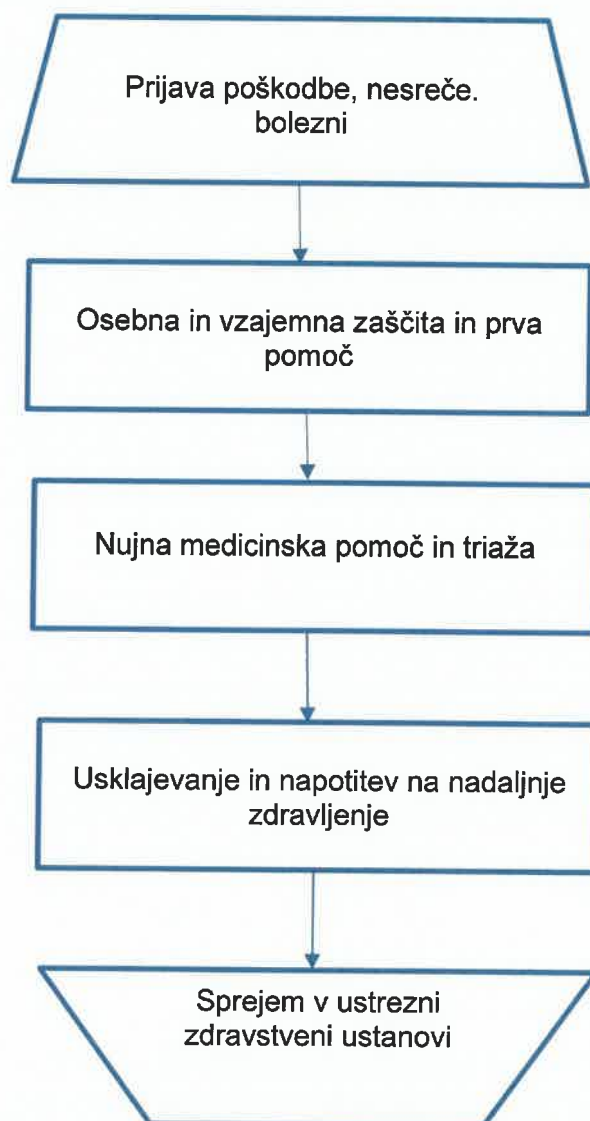
Za detekcijo in identifikacijo radioloških, kemijskih, bioloških ali drugih virov ogrožanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi in drugih nesrečah Center za obveščanje RS (CORS) po potrebi aktivira tudi mobilno enoto z ekološkim laboratorijem (ELME) ter sodeluje s SV z zmogljivostmi enot JRKBO z mobilnim biološkim laboratorijem, vzorčevalno enoto. O potrebi po aktiviranju odloča vodja intervencije ali poveljnik CZ.

Po potrebi se v odkrivanje nevarnih snovi v okolju vključi tudi regijska enota – Oddelek za RKB izvidovanje. Enota izvaja detekcijo, identifikacijo, dozimetrijo, opravlja enostavnejše analize, jemlje vzorce na terenu ter ugotavlja in označuje mejo kontaminiranega območja. Za opravljanje zahtevnejših analiz in preiskav vključimo državno enoto ELME.

8.2. Naloge zaščite, reševanja in pomoči

8.2.1. Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

DIAGRAM POTEKA AKTIVNOSTI

Slika 10: Algoritem poteka prve pomoči in nujne medicinske pomoči

V okviru prve pomoči ob nesreči s klorom se izvajajo le najnujnejši ukrepi za varovanje zdravja ljudi na prizadetem območju. Namen nudenja prve pomoči je, da poškodovani lahko čim prej in v kar najboljšem stanju pride do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja.

Naloge, ki jih izvajajo ekipe prve pomoči, obsegajo:

- prva pomoč poškodovanim in obolelim,

- pomoč pri triaži,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri izvajanju higiensko-epidemioloških ukrepov.

Pri izvajanju teh nalog po potrebi sodeluje tudi vojaška zdravstvena služba.

Nujno medicinsko pomoč (NMP) ob nesrečah z nevarnimi snovmi izvajajo službe nujne medicinske pomoči, organizirane na primarni (ZD Hrastnik) in sekundarni ravni (Splošna bolnišnica Trbovlje) zdravstvene dejavnosti skladno s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah.

Po aktiviranju enot za prvo pomoč te pričnejo z izvajanjem triaže na terenu. ZD Hrastnik zbira prijave o poškodbi, zastrupitvi oz. obolevosti neposredno od občanov ali od pripadnikov reševalnih enot. V kolikor s svojimi zmogljivostmi ne more zadostiti vsem potrebam, posreduje zahtevo za pomoč štabu CZ občine Hrastnik. Član štaba, odgovoren za to področje, koordinira in usmerja delo ekip PP CZ na terenu.

Oskrbo z zdravili, sanitetnim materialom in drugo medicinsko opremo izvajajo zdravniki, v primeru večjih potreb pa se organizira mesto za zdravstveno oskrbo pri množičnih nesrečah, katerega za vzpostavitev in delovanje poskrbijo PGD, PGD in RK Hrastnik v sodelovanju z ZD Hrastnik (v skladu z načrtom ukrepanja nujne medicinske pomoči v primeru večjih ali množičnih nesreč na območju nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Hrastnik, ki zajema tudi nesreče s klorom v TKI Hrastnik)

Za higiensko epidemične ukrepe je odgovoren NIJZ, OE Ljubljana. Ta v primeru ugotovitve potrebe po izvajanju takšnih ukrepov prične delovati v skladu z njihovimi navodili, OŠCZ, pa jim nudi pomoč pri izvajanju potrebnih ukrepov.

Predbolnišnični del ukrepov sistema NMP v množičnih nesrečah obsega štiri temeljne sklope:

- aktivnosti na poti do kraja nesreče,
- prihod na kraj nesreče,
- organizacijo službe NMP na kraju nesreče,
- prevoz pacientov v zdravstvene ustanove.

Ukrepanje na bolnišnični ravni temelji na izdelanem načrtu delovanja bolnišnice ob množični nesreči. Ukrepi so prilagojeni organizaciji in prostorom posamezne bolnišnice ter obsegajo:

- aktiviranje in vodenje bolnišnice ob množičnih nesrečah,
- sprejem in registracijo pacientov,
- triažo, reorganizacijo bolnišnice in prostorov
- primarno in bolnišnično oskrbo pacientov,
- tehnično, materialno in logistično podporo,
- sodelovanje z mediji in zagotavljanje varnosti.

P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih in reševalnih postaj
------	---

8.2.1.1 Psihološka pomoč

Ob obsežnejši nesreči s klorom bi bila potrebna tudi psihološka pomoč.

Psihološko pomoč ob nesreči z nevarnimi snovmi nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki). Psihološko pomoč organizira OŠCZ v sodelovanju s strokovnimi službami in sicer:

- ZD Hrastnik
- CSD Zasavje, enota Hrastnik,
- RK Hrastnik
- Državna enota

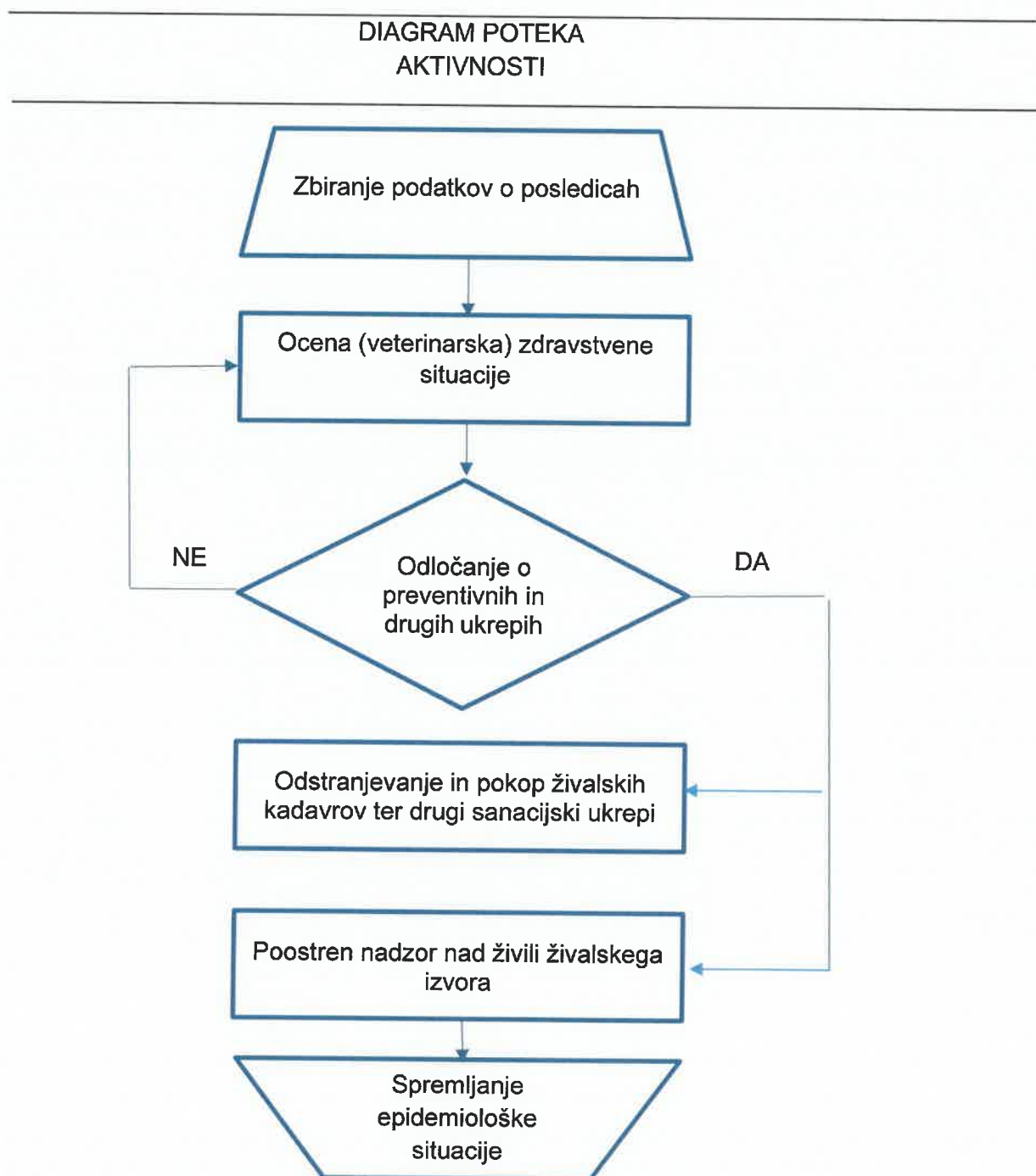
V ta namen se lahko vnaprej pripravijo zgibanke prve psihološke pomoči preživelim v nesreči, z napotki, kako naj si pomagajo in kje lahko dobijo strokovno pomoč, če jo potrebujejo. Zgibanke se občanom delijo ob nesreči.

V vse programe usposabljanja pripadnikov sil za ZRP morajo biti vključene vsebine prve psihološke pomoči.

Prostovoljni reševalci, poklicni gasilci in zaposleni v centrih za obveščanje znotraj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so skladno s smernicami za psihološko pomoč reševalcem prav tako deležni takšne pomoči, če jo potrebujejo.

D - 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
-------	---

8.2.2. Prva veterinarska pomoč

Slika 11: Algoritem poteka prve veterinarske pomoči

Prva veterinarska pomoč ob nesrečah z nevarnimi snovmi obsega:

- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju,
- nujno veterinarsko pomoč poškodovanim in obolelim živalim (nujna veterinarska pomoč je poseg, s katerim se odpravi neposredna nevarnost za življenje živali),
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel,
- poostren nadzor nad živili živalskega izvora,
- spremljanje epizootiološke situacije.

Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo enote za prvo veterinarsko pomoč, delavci UVHVVR, OU Celje, Nacionalnega veterinarskega inštituta in veterinarji oziroma veterinarske organizacije s koncesijo (Veterinarska postaja Laško d.o.o.).

Naloge prve veterinarske pomoči v občini Hrastnik izvaja Veterinarska postaja Laško.

V informacijskem centru se zagotovi tudi oseba, ki zbira podatke o poškodovanih in poginulih živalih. Podatke mu posredujejo predvsem prebivalci sami. Ta oseba v sodelovanju s članom OŠCZ, ki je odgovorna za to področje, koordinira naloge v zvezi s prvo veterinarsko pomočjo.

Na terenu se pri živalih namenjenih za zakol v primeru hujših telesnih poškodb lahko izvede zakol v sili. Zasilni zakol se izvaja v skladu z načrtom UVHVVR, v kolikor to zaradi stanja živali ni mogoče, pa na mestu samem. Pred vsakim zakolom v sili na terenu mora biti klinično pregledana vsaka žival s strani UVHVVR odobrenega veterinarja, in šele nato zaklana na ustrezen način. (Tu se ne sme izvajati obredno klanje, ampak se jo zakolje s čim manj trpljenja (se jo najprej omami in potem zakolje).

Za odstranjevanje živalskih trupel se uporabijo sredstva in oprema klavnice, v kolikor ta ne zadošča, se uporabijo tudi vozila drugih pogodbenih podjetij oz. poklicnih enot. Tudi pri pripravi mesta za pokop in sami izvedbi pokopa sodelujejo poklicna podjetja.

Higienska služba je organizirana v sklopu Veterinarske fakultete v Ljubljani, NVI. Pri masovnem poginu živali se opravlja nadzor nad poginom (monitoring) na VF na Inštitutu za patologijo in sodno veterino na sami fakulteti ali v KOTO, d.o.o.. Pri tem se opravlja obdukcija pri cca. 2-5% vseh živali, oz. pri več kot 3 poginulih živalih iz istega gospodarstva, poginjenih v 3 dneh. Plačnik osnovnih preiskav je proračun RS. UVHVVR pa sproži uradno preiskavo in ugotavlja vzrok pogina živali.

Za naročilo odvoza kadavrov se sedaj uporablja spletno naročilo na strani veterinarske fakultete, na naslednji povezavi: <https://www.vf.uni-lj.si/spletno-narocilo-odvoza>.

Naročilo je tako vidno prej in dostopno dispečerjem po celi državi. Sama fakulteta - patologi na fakulteti in NVI pa imajo tudi večji pregled nad vzrokom pogina živali. V primeru, da je poginulih živali zelo veliko, oz. teža presega več kot 1000 kg, se vključi KOTO, d.o.o..

GE niso usposobljene za nudenje prve veterinarske pomoči, niti nimajo usposobljenih posameznikov, bi pa po potrebi lahko nudile določeno pomoč strokovnim službam. Tako pomoč bi lahko nudile vse GE v JGS Hrastnik in sicer v prvi vrsti enota na področju katere bi

bila pomoč potrebna, seveda če bi bila ta enota v primeru nesreče s klorom operativna in prosta, v nasprotnem primeru lahko poveljnik JGS določi drugo enoto.

Pokop večjega števila živalskih kadavrov se v občini Hrastnik ne izvaja. V kolikor pride do pogina večjega števila živali odvoz kadavrov zagotovi Veterinarska higienska služba ali pokopljejo na območju, ki je določen v občinskem prostorskem načrtu.

P - 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih načrtih
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic nesreč s klorom za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega imetja takoj oziroma v prvih urah po nesreči. Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je zadolžena občina. Pri tem ima pomembno vlogo informacijski center, ki ga lahko po potrebi ustanovi občina in med drugimi nalogami usmerjajo izvajanje osebne in vzajemne zaščite v bivalnem okolju.

Za izvajanje nalog osebne in vzajemne zaščite ob naravnih in drugih nesrečah se prebivalci že danes seznanjajo iz učnih programov v šolah, preko različnih oddaj na radiu in televiziji ter z napotki občine v tistih predelih občine, ki so posebej ogroženi zaradi različnih nesreč. Napotki vsebujejo tudi preventivno obnašanje prebivalcev na ogroženem območju, kot je npr. njihovo ravnanje in postopanje pred, med in po nesreči s klorom. S temi navodili so prebivalci na najbolj ogroženem delu občine že danes seznanjeni.

Ob obsežnejši nesreči s klorom, ko bi se aktiviral Občinski načrt ZiR ob nesreči s klorom v TKI Hrastnik, bi občina ustanovila Informacijski center. V delo informacijskega centra so vključeni policija (Polijska postaja Hrastnik), zdravstvo (ZD Hrastnik), Rdeči križ Slovenije (RK Hrastnik), (ki ob velikih nesrečah organizira poizvedovalno službo), strokovnjaki s področja nudenja psihološke pomoči, duhovne pomoči, prevajalci ter socialne službe (CSD Zasavje, enota Hrastnik).

Osnovne naloge informacijskega centra so:

- posredovanje informacij o posledicah nesreče (materialna škoda, poškodovani, mrtvi),
- zbiranje podatkov o pogrešanih,
- poizvedovanje s strani javnosti in pristojnih organov,
- zbiranje podatkov (podatki o preživelih, ranjenih in mrtvih),
- zbiranje podatkov o območjih evakuacije in lokacijah evakuirancev,
- priprava seznamov preživelih, ranjenih in umrlih,
- posredovanje informacij svojcem in pristojnim službam,
- izmenjava informacij s pristojnimi službami in
- posredovanje podatkov o službah, ki lahko nudijo pomoč (psihološko, duhovno in podobno).

Vse informacije, ki gredo skozi informacijski center so obravnavane v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov.

D-7	Navodila prebivalcem za ravnanje ob nesreči
-----	---

10. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

10.1. Pomen pojmov

NEVARNOST (naravna ali druga ustrezna) je danost za katerikoli neugoden pojav, ki je povezan z mogočo nesrečo in lahko povzroči neugodne učinke.

NEVARNE SNOVI so snovi, ki so strupene, karcinogene, oksidacijske in dražljive, radioaktivne, kužne, eksplozivne, lahko vnetljive ali povzročajo vžig v stiku z drugimi snovmi

ZAKLANJANJE obsega zaklanjanje ljudi v zakloniščih, zaklonilnikih in drugih objektih, ki omogočajo zaščito pred ruševinami, radiološkimi in drugimi nevarnostmi v vojni ter ob drugih nesrečah.

10.2. Razlaga okrajšav

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CSD	Center za socialno delo
CZ	Civilna zaščita
DE	Delovna enota
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
GE	Gasilska enota
GEŠP	Gasilska enota širšega pomena
GZ	Gasilska zveza
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control
IRE	Industrijsko reševalna enota
JPKH	Javno podjetje Komunala Hrastnik
MEEL	Mobilna enota z ekološkim laboratorijem
MTS	Materialno tehnična sredstva
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NLZOH	Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano
NMP	Nujna medicinska pomoč
OE	Območna enota
OŠCZ	Občinski štab Civilne zaščite
OŠNHR	Osnovna šola narodnega heroja Rajka
OZ	Območno združenje
PC KE	Profitni center kloralkalne elektrolize
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
PP	Prva pomoč
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Radiološka, kemična in biološka zaščita
RKS	Rdeči križ Slovenije
RS	Republika Slovenija
SIJA	Sistem javnega alarmiranja
STA	Slovenska tiskovna agencija
SV	Slovenska vojska
TKI	Tovarna kemičnih izdelkov

URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UVHVVR	Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
ZA-RE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZD	Zdravstveni dom
ZiR	Zaščita in reševanje
ZIRS	Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč
ZU	Zaščitni ukrepi

11. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

11.1. Skupne priloge

Št. priloge	Ime skupne priloge
P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P – 2	Seznam odgovornih oseb v občini, ki jih ReCO obvešča o izrednih dogodkih
P – 3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P – 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
P – 10	Pregled gradbenih organizacij v OH
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke o izvajanju zaščitnih ukrepov
P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P – 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe ZiR v občinskih prostorskih načrtih
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
P – 33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode
P – 34	Pregled podjetij za proizvodnjo, uporabo in skladiščenje nevarnih snovi
P - 35	Začetna nevarnost (I nevarnostna stopnja) – izvajanje ukrepov
P - 36	Objektivna nevarnost (I nevarnostna stopnja) – izvajanje ukrepov
P - 37	Splošna nevarnost (III nevarnostna stopnja) – izvajanje ukrepov
P - 38	Karta ogroženega območja glede na stopnjo nevarnosti in možen obseg širitve klornega oblaka
P – 39	Pregled lokacij elektronskih siren za javno alarmiranje

11.2. Posebne priloge

PP – 300	Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrtov zaščite in reševanja
----------	--

11.3. Skupni dodatki

Št. Dodatka	Ime skupnega dodatka
D – 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR
D – 4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D – 5	Priporočilo o organiziranju in delovanju informacijskega centra
D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D – 8	Navodilo za obveščanje ob nesreči
D – 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D – 22	Načrt dejavnosti uprave OH
D – 23	Lastnosti klora
D – 24	Načrti podjetij in zavodov
D – 25	Operativni načrt GE v občini Hrastnik
D - 27	Dogovor o medsebojnem sodelovanju in medsebojni pomoči med PGD-ji Občine Laško in PGD-ji Občine Hrastnik
D - 29	Opomnik izvajanja ukrepov sil ZRP v primeru nesreče s klorom v TKI Hrastnik
D-30	Opomnik za ukrepanje ob manjših nesrečah z nevarnimi snovmi v zasavski regiji
D-31	Načrti podjetij z nevarnimi snovmi